

ISSN 1407-9321

1991. gada janvāra barikādes — fotogrāfijās un atmiņās

15 gadiem 13. janvārī PSRS karaspēks sāka bruņotu Viļņas televīzijas ēkas un torņa ieņemšanu. Jau pēc dažām stundām, uzzinot par asiņainajiem notikumiem Viļņā, arī uz Rīgu no visiem Latvijas novadiem sāka plūst brīvprātīgo kolonnas ar lauksaimniecības tehniku un smagajām automašīnām. Galvaspilsētā sāka celt barikādes.

ATTĒLĀ. Barikāžu laika vienotībā 1991. gada janvārī Rīgā pulcējās dažādu tautību cilvēki no Latgales, Kurzemes, Vidzemes, Zemgales. Katrs jūta sevi vajadzīgu esam, lai pierādītu, ka izkurtējušais režīms nav dzīvotspējīgs. Jā, tas bija risks, bet tā bija arī izvēle par labu brīvībai. Nekad mūsu valsts jaunākajā vēsturē visi tautas slāņi nav bijuši tik vienoti. Tajā skaitā – ar varu un ap varu. Attēlā redzama smagā tehnika toreizējā Ļeņina ielā pie Augstākās Padomes ēkas. Fonā redzamais Ļeņina piemineklis vēl gaidīja savu kārtu demontēšanai. Foto no 1991. gada barikāžu muzeja arhīva.

► Materiālu par barikāžu laika notikumiem lasiet 6. lappusē.

Lattelekom Preiļu rajonā piedāvā interneta televīziju

No šā gada sākuma **Lattelekom** saviem klientiem Preiļu rajonā sāk piedāvāt interneta televīziju, kurā šobrīd ir skatāmi tādi televīzijas kanāli kā TV3, LNT, LTV1, LTV7, TV5, TV3+, NTV Mir, Muz TV, Naše Kino, Detskij Mir un Teleklubs.

Interneta TV ir pieejams **Apollo** interneta portālā un to var skatīties uz datora vai arī pieslēgt datoru televizoram un skatīties televizorā. Video kvalitāte ir pietuvināta ka-

beļtelevīzijas piedāvātai kvalitātei, «Novadnieku» informē SIA **Lattelekom** preses sekretāre Maija Celmiņa.

Lattelekom interneta TV kā alternatīvu kabeļtelevīzijai var skatīties **Apollo** interneta pieslēgumu **Mājas DSL**, **Pilsētas internets**, **Starta DSL** un **MD-SL Pro** lietotāji. Lai skatītos interneta TV, lietotāja datoram jābūt ne vecākam par 5 gadiem, kā arī aprīkotam ar **Windows Media Player** devīto vai desmito versiju.

«Šā gada laikā plānojam ne tikai paplašināt TV kanālu skaitu, bet arī piedāvāt skati-

tājiem līdz šim Latvijas kabeļtelevīziju piedāvājumos nebijušas papildfunkcijas. Drīzumā klienti varēs ierakstīt sev tikamus raidījumus, izmantojot personālo video ierakstītāju. Tāpat šogad klientiem piedāvāsim arī kabeļtelevīzijas pakalpojumus,» stāsta **Lattelekom** komercdirektors Jānis Ligērs.

Jau šobrīd interneta TV lietotājiem ir iespēja izmantot vairākas interneta sniegtās priekšrocības – apskatīt visu TV kanālu raidījumu programmas un **čatā** sazināties ar citiem interneta TV ska-

tājiem, kas īpaši aktuāli varētu būt sporta pārraižu laikā.

Interneta televīzija Latvijā vēl ir jaunums, tāpēc pirmajos interneta TV darbības mēnešos tā strādās testa režīmā un klienti to varēs izmantot bez maksas. Šajā laikā uzņēmums testēs un uzlabos televīzijas tehnoloģiskos risinājumus, kā arī kopā ar lietotājiem pilnveidos pakalpojuma funkcionalitāti.

Preiļu rajonā ir vairāk nekā 800 **DSL** pastāvīgā interneta pieslēgumu lietotāji, 2005. gada laikā to skaits pieaudzis 2,2 reizes.

Apbalvo Līvānu pašvaldības darbiniekus

14. janvārī Līvānu novada pašvaldības, tās iestāžu un kapitālsabiedrību darbinieki tikās gadskārtējā novada dzimšanas dienas pasākumā, kura laikā 28 darbinieki saņēma apbalvojumu «Gada darbinieks 2005», ko Līvānu pašvaldība šogad piešķir PIRMO reizi, informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle.

2006. gada janvārī aprit seši gadi, kopš izveidots Līvānu novads, apvienojoties Līvānu pilsētai un diviem kaimiņu pagastiem – Rožupei un Turkiem.

Šogad pirmo reizi pašvaldība no sava vidus izvirzīja darbiniekus, kas 2005. gadā veiksmīgi pierādījuši sevi profesionālajā jomā, ir bijuši radoši, ar saviem sasniegumiem veicinājuši Līvānu pašvaldības labo slavu. «Publiski pateikties darbiniekiem ir svarīgi jebkurā darbavietā, arī pašvaldībā. Tas motivē strādājošos, veicina kopības izjūtu un labvēlīgu iekšējo komunikāciju darbavietā. Vadībai jāprot izvirzīt ne tikai augstas prasības, bet arī īstajā vietā un laikā pateikties darbiniekiem, jo augsti kvalificēti, enerģiski un lojāli darbinieki ir liela vērtība,» atzist G. Kraukle.

Kopumā apbalvojumu «Gada darbinieks 2005» saņēma 28 darbinieki – skolotāji, medmāsas, sociālie darbinieki, bibliotekāri, grāmatveži, celtnieki, šoferi, treneri, kultūras darbinieki, dārznieki, atslēdznieki un citi. Piemēram, Līvānu slimnīca apbalvoja ilggadējās darbinieces - medicīnas māsu Natāliju Daukšti, kas slimnīcā strādā 33 gadus un māsas palidzi Reginu Nagli ar 30 gadu stažu. Pateicību par 32 bibliotekāra darbu atdotiem gadiem saņēma Mežancānu bibliotēkas vadītāja Tekla Skrebele. Līvānu novada domes «Gada darbinieki» ir izpilddirektora vietniece Aija Usāne, personāla vadības un administratīvās daļas vadītāja Inta Raubiška un galvenā grāmatvede Ināra Griboņika. Par ieguldījumu investīciju piesaistē un novada attīstības veicināšanā «Gada darbinieka» titulu saņēma domes priekšsēdētāja vietniece Jānis Klauzs.

Katram «Gada darbiniekam» dome bija sarūpējusi piemiņai īpašu, lāzergravēšanas tehnikā apstrādātu sudraba krāsas atslēgu piekariņu ar Līvānu ģerboni un gada skaitli un pildspalvu ar gravējumu.

Līvānu pašvaldības darbinieki ir uzkrājuši ievērojamu pieredzi, jo ir reformas pionieri — Līvānu novads bija otrais Latvijā, ko izveidoja tūlīt aiz Kandavas novada. Ar ziediem un pateicības vārdiem līvāniešus sveica arī Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārstāvji.

Vakara kulminācija bija LR Ministru prezidenta Aigara Kalviša apbalvojumu pasniegšana sešiem novada iedzīvotājiem:

ķirurgam Ļevam Troškovam – par mūža ieguldījumu veselības aprūpes un ķirurģijas jomā un pašreizējā darbu Līvānu novada iedzīvotāju veselības uzlabošanā,

deju kolektīvu vadītājam Gaidai Ventai – par mūža ieguldījumu mākslinieciskās pašdarbības jomā un tautas dejas tradīciju attīstīšanu Līvānu novadā,

domes lauksaimniecības konsultantam Dominikam Jaujam – par atbalstu Līvānu novada lauksaimniekiem Eiropas Savienības strukturfondū līdzekļu piesaistē,

domes izpilddirektora vietniekam, Turku pagasta pārvaldes vadītājam Aivaram Smelceram – par ieguldījumu Līvānu novada Turku pagasta attīstībā un ilggadēju darbu pašvaldībā, pedagogiem Jānim un Valentīnai Griezāniem – par mūža ieguldījumu Līvānu novada jaunatnes izglītošanā, par pedagogisko talantu un profesionalitāti audzēkņu izglītošanā augstu sasniegumu gūšanai valsts mērogā,

masierim Oskaram Brencānam – par ieguldījumu Līvānu novada iedzīvotāju veselības uzlabošanā un saglabāšanā.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Sešas partijas apvienosies dalībai vēlēšanās «Dzimtenes» vadībā

Sestdien, 14. janvārī apvienības «Dzimtene» rīkotajā pirmajā koordinācijas sapulcē sešas partijas lēmušas apvienot spēkus startam 9. Saeimas vēlēšanās, ziņo LETA. Sapulcē piedalījās Apvienotās sociāldemokrātiskās labklājības partijas, Latvijas Jaunatnes partijas, Konservatīvās partijas, partijas «Par sociālo taisnību un vienlīdzību», Krievu partijas un «Dzimtenes» vadītāji, kā arī vairāku arodbiedrību pārstāvji. Lai apvienotu spēkus 9. Saeimas vēlēšanām, uzsāktas sarunas ar «Eiroskeptiķiem» un partiju «Mūsu Latvijai». Apvienība «Dzimtene» aicina pievienoties arī citas partijas un politiskās organizācijas, kuras uzskata, ka «mūsu valsts ir novesta līdz krīzes situācijai, ka vajadzīga jauna domāšana un izbījušo veco zagļu vietā jānāk jauniem cilvēkiem ar tīrām rokām». Saskaņā ar Uzņēmumu reģistru apkalpojošās firmas «Lursoft» datiem, kā apvienības «Dzimtene» priekšsēdētājs ir reģistrēts Viktors Kalnbērzs, kā līdzpriekšsēdētāji — Juris Žuravļovs un Ivans Gusevs. Politiski patriotiskā apvienība «Dzimtene» tika izveidota 2004. gada 25. maijā, apvienojoties partijai «Par brīvību, sociālo taisnību un vienlīdzību», Apvienotajai sociāldemokrātiskajai labklājības partijai, politiskajai organizācijai «Eiroskeptiķi» un Krievu partijai.

Politiskā apvienība «Dzimtene» ir nodibinājusi savas partijas nodaļas Lielbritānijā un Īrijā. Nodaļas kopškaitā jau iestājušies vairāki desmiti emigrējušo Latvijas iedzīvotāju. Partija plāno strādāt pie tautiešu sociālās aizsardzības Īrijā un Lielbritānijā. Partija plāno radīt un reģistrēt Īrijā un Lielbritānijā arodbiedrību, kura aizsargātu no Latvijas nākošo darbaspēku un sniegtu nepieciešamo juridisko atbalstu.

Banku peļņa – 193,6 miljoni

Saskaņā ar neauditētiem datiem 2005. gadā Latvijas bankas kopumā nopelnījušas 193,6 miljonus latu, informē Latvijas Bankas preses sekretārs Mārtiņš Grāvitis. Tas ir 1,7 reizes vairāk nekā gadu iepriekš, jo neauditētās peļņas rādītājs 2004. gadā bija 116 miljoni latu. Latvijas Komerbanku asociācijas prezidents Teodors Tverijons uzskata, ka pēc peļņa ir lielāka tāpēc, ka ir audzis pieprasījums pēc bankas pakalpojumiem, t.i., maksājumu nodrošināšana un kredītu izsniegšana. Eksperti prognozē, ka nākamajos piecos gados sagaidāma tikpat veiksmīga Latvijas attīstība, tas savukārt veicinās arī banku darbību. Latvijā pakalpojumus sniedz 22 bankas un viena ārvalstu bankas filiāle.

Prognozē gaisa temperatūras pazemināšanos līdz minus 21 grādam

Šonedēļ Latvijā pakāpeniski atkal kļūs aukstāks, gaisa temperatūrai nokritoties līdz pat minus 21 grādam pēc Celsija skalas, prognozē Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra. Nedēļas lielākajā daļā laika apstākļus Latvijā joprojām noteiks plašs anticiklons, kas atrodas virs Krievijas, tāpēc ievērojami nokrišņi nav gaidāmi, bet līdz ar dienvidaustrumu vēju pastiprināšanos mūsu valstī pakāpeniski iepildīs ļoti auksts gaiss. Laika apstākļi mainīsies tikai nedēļas beigās, kad aktīvs ciklons no Atlantijas pārvietosies uz Somiju un ar dienvidrietumu vējiem Latvijā atnesīs mitru un siltāku gaisu – sals kļūs mazāks, bet svētdien jūras piekrastē iespējams pat atkusnis. Aukstākās būs nedēļas pēdējās divas darba dienas, kad joprojām būs mākoņains laiks, bez nokrišņiem, bet gaisa temperatūra naktīs vietām austrumu rajonos samazināsies līdz pat -21 grādam, bet dienā svārstīsies no -4 līdz -11 grādiem, Vidzemē un Latgalē brīžiem samazinoties līdz -15 grādiem. Pūtīs dienvidaustrumu, dienvidu vējš ar ātrumu 5-10 m/s.

Nedēļas nogalē Latvijā kļūs siltāks, atnāks arī puteni. Šajās dienās gaisa temperatūra naktī būs no -1 līdz -13 grādiem, bet dienā – no +1 līdz -6 grādiem.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauc uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMĒ

Preiļu novada domes deputāti 12. janvārī pulcējās uz kārtējo novada domes sēdi, kuras darba kārtības galvenais jautājums bija saistošo noteikumu «Par budžetu 2006. gadam» apstiprināšana. Sēdē piedalījās deviņi no 11 deputātiem.

Varēs ņemt kredītus

2005. gadu novada dome noslēdza ar salīdzinoši lielām kreditoru saistībām, kas radušās, priekšfinansējot ES projektu. Šī gada budžetā ir paredzēti līdzekļi šo saistību dzēšanai. Tomēr ilgtermiņa kreditsaistību kopējā summa domei dod iespējas ņemt kredītus, lai līdzfinansētu citus ES projektus. Kopumā Preiļu novada domei līdz gada beigām jāatmaksā 182 564 latu (kopā ar kreditprocentiem).

Joprojām novadā ir augsts bezdarba līmenis. 2005. gada beigās tas bija 10% (valsts vidējais rādītājs – 7%). Vienlaikus tiek konstatēts kvalificēta darbaspēka trūkums un zems lauksaimnieciskās aktivitātes līmenis. Kā pozitīvs faktors minams vairāku spēciju uzņēmumu vēlme būvēt šeit tirdzniecības vai loģistikas centrus (Tapro,

K-Rauta).

Novada attīstība uzlabojas

Analizējot novada sociāli ekonomisko stāvokli sagatavotajā paskaidrojuma rakstā, domes priekšsēdētājs Jānis Eglītis atzīst, ka viens no galvenajiem rādītājiem ir attīstības indekss, kuru Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija katru gadu rēķina, ņemot vērā demogrāfiskos un ekonomiskos rādītājus. Preiļu novada attīstība salīdzinājumā ar citām Latgales pilsētām pēdējo piecu gadu laikā ir uzlabojusies. 1999. gadā attīstības indekss bija -1,27, bet 2004. gadā -0,98. Rangu tabulā pirms pieciem gadiem novads bija 56. vietā, bet 2004. gadā – 47. Jau otro gadu novads nesāņem finansējumu no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda.

Budžeta līdzekļi – pāri diviem miljoniem latu

Astoņiem deputātiem (Aldis Adamovičs, Jānis Anspoks, Jānis Eglītis, Oļegs Hlebņikovs, Vladimirs Haričovs, Jānis Lācis, Vitālijs Plivda un Pēteris Trubiņš)

balsojot par un Jevģenijam Boļšakovam atturoties, tika apstiprināts novada domes budžets, kura ieņēmumu daļa noteikta 2 127 536 latu apmērā (plus līdzekļu atlikums gada sākumā – 100 000 latu), izdevumu daļa – 2 227 536 latu.

Iestāžu finansēšana tiks veikta proporcionāli saņemtajiem ieņēmumiem un noslēgtajiem līgumiem. Iestāžu un struktūrvienību vadītāji gada laikā drīkst izdarīt izdevumus tādā apmērā, kādā tiek piešķirti asignējumi no novada budžeta un faktiski saņemtajiem ieņēmumiem no sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

Pašvaldības uzdevumi 2006. gadā

Infrastruktūras jomā novada domei šogad ielānoti daudzi darbi. Viens no tiem ir logu nomaiņa bērnu dārza «Pasaciņa» ēkai, pabeigt Aizkalnes pamatskolas ēkas siltināšanu, veikt Preiļu pagasta ēkas fasādes renovāciju. Finansējums visiem šiem pasākumiem jau nodrošināts. Šogad Preiļos sāksies ūdensapgādes sistēmas renovācija, kā arī Daugavpils ielas seguma un ietjvu un centrālā

krustojuma renovācija. Uz labvēlīgu iznākumu valsts budžeta grozījumos tiek cerēts, lai iegūtu līdzekļus rajona galvenās bibliotēkas Kārsavas ielā rekonstrukcijas darbiem un jauniešu centra izveidei, kā arī darbu turpināšanai Preiļu 2. vidusskolā.

Iecerēta ielu apgaismojuma ierīkošana Jelgavas ielā un tā renovācija Aglonas ielā. Pašlaik tiek izvērtēts Preiļu pils renovācijas projekta pielikums, domnieki cer uz finansējuma saņemšanu no ES.

Budžetā rasts finansēju atkritumu izgāztuves reaktivācijai, bērnu rotaļu laukumu izbūvei atsevišķos mīkro-rajonos. Jāievieš elektroinženieru dokumentu vadības sistēma domes lietvedībā, jāizstrādā tehniskā dokumentācija un projektu pieteikumi ES fondiem satiksmes drošības uzlabošanai Preiļos un atkritumu šķirošanas nodrošināšanai novadā. Par sevišķi svarīgu uzdevumu tiek uzskatīta dzīvojamu ēku apsaimniekošanas programmas īstenošana.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L. Kirillova

adot. a de

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L. Kirillova

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L. Kirillova

Paplašinās Hipotēku bankas bankomātu tīk.

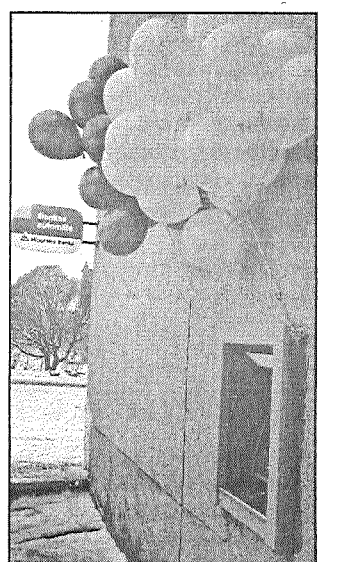
Bankomāta atklāšanā piedalījās Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns (no kreisās), a/s «Latvijas Hipotēku un zemes bankas» filiāļu projektu vadītāja Anita Rasiņa, vadības vienības vadītājs Guntars Ģipslis, Latgales reģiona vadītājs Jānis Vaičulis, Preiļu filiāles vadītāja Evģēnija Leonoviča, Riebiņu novada domes izpilddirektors Āris Elsts, kā arī citi bankas Preiļu filiāles darbinieki un pieaicinātie ciemiņi.

Ceturtdien, 12. janvārī Riebiņos tika atklāta Hipotēku bankas bankomāts, kas ir vēl viens solis pretim lauku pašvaldību iedzīvotājiem un ērtākām norēķinu iespējām tieši ārpus pilsētas dzīvojošajiem.

Hipotēku bankas filiāļu mārketinga projektu vadītāja Anita Rasiņa, uzrunājot klātesošos, uzsvēra, ka bankomāta uzstādīšana Riebiņos ir nozīmīgs notikums, jo šādā veidā tiek nostiprināta bankas veiksmīga sadarbība ar pašvaldību un šeit dzīvojošiem

un strādājošiem klientiem.

Bankomāts ir pieejams Riebiņu novada domes ēkā, Saules ielā 8. Pēc skaita šis ir trešais bankomāts, ko Hipotēku banka uzstāda lauku teritorijā. Esošie bankomāti darbojas Lizumā un Ainažos. Kopumā Hipotēku bankai

Bankomāts ir pieejams Riebiņu novada domes ēkā, Saules ielā 8.

Latvijā darbojas 36 bankomāti.

Pasākuma noslēgumā Preiļu filiāles vadītāja Evģēnija Leonoviča izteica gandarījumu par pašvaldības sapratni, ka jebkuram pakalpojumam ir jābūt tuvāk cilvēka dzīvesvietai un šīnī gadījumā riebiņieši naudu varēs izņemt no bankomāta, nemērojot ceļu uz Preiļiem.

T.Elste

OTRDIENAS INTERVIJA

Reti nācies sastapt tik dzirkstoši dzīvespriecīgus, ar dzīvi apmierinātus, starojošus, gaiša humora pilnus un darbīgus cilvēkus kādi ir ANITA un JĀNIS BRAKOVSKI, kas saimnieko Vārkavas novada piemājas saimniecībā «Saulītes». Anita — pēc izglītības pedagoģe. Vadījusi komjauņiešus un vadījusi veikalu. Deputāte novada domē. Režisore, tēlotāja un autore ludziņām, ar kurām Upmalas neatkarīgo teātra grupu pazīst plašā apkārtnē. Dvēselīte draugu pulciņā. Jānis — zemnieks, saimnieks. Cilvēks, kas tiek galā ar celtniecības un zemes kopšanas darbiem, un ir līdzās Anitai jebkurā situācijā — viņas iestudētajās lugās kā lomas tēlotājs uz skatuves, kā dejas partneris ballē, kā vīrietis ikdienas smagākajos darbos. Ja par laimīgu laulību mēdz teikt, ka tā izdodas, ja «ābola abas puses sakrīt», ja par ģimeni saka, ka tā ir kā putns, kas spēj lidot tikai tad, ja tai vienlīdz stipri abi spārni — vīrs un sieva, tad šajās mājās ir gan «ābols», gan «putns».

Visi gadi — skaistākie

— Jāni, pastāstiet, lūdzu, par saimniecības dibināšanu, nodarbošanos, attīstību.

— Bijām pirmie, kas kopsaimniecību likvidēšanas laikā privatizējām fermu, kura jau pirms tam bija uzcelta mājas tiešā tuvumā. Šis process bija smags un sarežģīts, jo vārda tiešā nozīmē no vadības puses jutām pretestību mūsu nodomam. Tagad Anita saka, ka pirms tam nekad dzīvē nav tik perfekti samācījusies visus vajadzīgos likumus, kā gatavojoties kopsapulcei, kurā ar balsojumu bija jāizšķir, vai mums tiks šī ferma.

Tagad saimniecībai pieder 48 hektāri zemes. Kamēr neesam palielinājušies līdz simts hektāriem, saimniecības statusu neaiņīšu. Pārsvārā nodarbojamies ar cūku vaišlīnīšu audzēšanu un ar piena lopkopību. Realizējam projektu Eiropas standartu saņiegšanai. Fermā veikta pārbūve. Atbalsts arī saimniecības projekts piena dzesēšanas telpas ierīkošanai. Pārejām uz bioloģisko saimniekošanu. Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā zemnieki ieguvuši lielu atbalstu. Ir iespējas un līdzekļi paplašināties. Esam pateicīgi novada domes speciālistiem, kas palīdz projektu sagatavošanā, lauku atbalsta dienesta konsultantiem, kur var saņemt plašu informāciju.

Nesen iegādājāmies jaunas aukšanas iekārtas gan ar elektrību — fermas apstākļos, gan ar benzīnu — ganībās.

Varam palepoties ar pašu gūto pieredzi elektrisko cūku ganu ieviešanā. Veicām eksperimentu un atklājam, ka šo dzīvnieku uzturēšanai ganībās var lieliski izmantot elektrisko ganu. Tagad pie mums var braukt pēc šādas pieredzes. Bioloģiskā saimniekošana liek meklēt dažādas metodes. Piemēram, kartupeļus stādām zemes gabalā, kurā pirms tam pa vasaru turētas cūkas, jo tās lieliski uzrok un izlasa visas vārpatu saknes. Pērnavasar mūsu saimniecībā notika pieredzes seminārs cūku audzētājiem.

— Anita, jūs nupat krasi izmainījāt savu ikdienu un atteicāties no algota darba veikala vadītājas amatā. Kādi nozīmīgi pagriezieni jūsu dzīvē vēl bijuši?

— Biju iedomājusies, ka iegūšu bezdarbnieces statusu, bet attiecīgajos dienestos man paskaidroja, ka tādā gadījumā jāpārtrauc darba attiecības novada domē. Esmu taču deputāte.

No pirmās klases zināju, ka būšu matemātikas skolotāja. Daudzpusīgā Pedagoģiskajā institūtā absolvēju ķīmijas — bioloģijas fakultāti. Pirmo skolotājas pieredzi guvu Pelēču pamatskolā, pēc tam aizvietoju Vārkavas vidusskolas bioloģijas skolotāju, kura devās bērnu kopšanas atvaļinājumā. Skolā man piedāvāja darbu arī turpmāk, taču paveicos pierunāšanai kļūt par kolhoza komjau-

niešu sekretāri. Pēc tam saņēmu nākamo piedāvājumu — vadīt arodbiedrību, un tajā pat dienā — aicinājumu atgriezties skolā, jo bija atbrīvojušies ģeogrāfijas skolotāja vieta. Esmu pienākuma cilvēks un nevaru lauzt to, ko tikko apsolījusi, tāpēc no darba skolā atteicos. Drīz piedzima otrā meita, un pēc tam kādu laiku dzīvoju mājās, veidojām savu saimniecību. Un tad nāca veikala gadi.

Raugoties no šodienas viedokļa, atzīstu, ka skolotājas profesija atbilst manai būtībai, taču es nenozēloju, ka dzīve mani nolikusi tajā vietā, kur esmu. Nenožēloju neko, ko savā dzīvē esmu darījusi, arī veikalā pavadītos gadus, jo tajā laikā man bija visplašākās iespējas kontaktēties ar vietējiem iedzīvotājiem, uzklaut viņus. Šis darbs iemācīja arī pacietību un prasmi uzklaut visus, arī negatīvi noskaņotus cilvēkus. Tajā laikā ieguvu daudz draugu, izveidojām teātra kopu. Taču tikai tagad izbaudu lielisko sajūtu, ka visu laiku varu veltīt savas saimniecības attīstībai, mājai un ģimenei. Nav stresa, nav skriešanas, lai paspētu laikā pabeigt visus darbus.

— Tie cilvēki, kas apmeklē atpūtas pasākumus savos kultūras namos, jūs pazīst no izrādēm. Novada ļaudīm laikam tomēr pirmām kārtām esat vietējās varas pārstāve — novada domes deputāte.

— Teikšu atklāti, — pirms iepriekšējām vēlēšanām nebiju apmierināta ar to, kā strādāja pagasta vadība. Varbūt to varēja nosaukt par sacelšanos pret vietējo varu, bet es uzsāku veidot savu komandu un vēlēšanās startēju ar savu sarakstu. Vēlētāji mūs atbalstīja un ieguvām balsu vairākumu. Paldies visiem, kas mums uzticējās.

Kaut ko mainīt pašvaldības darbā gan ļoti gribētos. Esmu cilvēks, kas mēdz acis teikt patiesību, bet «kungiem» tas nepatīk. Vienmēr esmu uzskatījusi, ka tikai uzņēmuma īpašnieks ar savu peļņu var darīt, ko vēlas, bet pašvaldības nauda domāta visiem iedzīvotājiem. Tāpēc mani tracinā, ja tie, kas pie šīs naudas dalīšanas tikuši, iedomājas, ka ir galvenie saimnieki, kuru pienākums — pacelt savas algas. Pašvaldības līdzekļu tērēšanā ir jāievēro dzelzaina ekonomija, lai no tiem kādu labumu iegūtu visi iedzīvotāji. Mani vienmēr atbalsta tauta, bet pretī cīnās priekšnieki un vadītāji. Cilvēki saka, es uz vēlēšanām neiešu, jo kāds man no tā pagasta labums. Un vai patiešām tā nav, ka vadība sasparojas tikai pirms vēlēšanām?

Domāju, ka pēdējā laikā pašvaldības dzīve tomēr ir uzlabojusies. To sekmējusi arī novada izveidošana. Pašvaldībai vairāk līdzekļu skolu uzturēšanai. Apmierinošs ir šī gada budžets, tomēr vadībai jāmeklē vairāk iespēju piesaistīt projektu līdzekļus,

Anita, Jānis un meita Anna Brakovski. Ikdienu šajās mājās jau vairākus gadus nav iedomājama bez miluļa Sančo, kam ciņā par izredzētās sirdi reiz nācies zaudēt vienu aci. Ģimene fotografējās savā «ziemas dārzā», telpā, kas atvēlta istabas krāšņumaugiem, jo arī puķes ir viena no Anitas lielajām mīlestībām. Foto: A. Stepanovs

sponsorus. Lai kā mums tas nepatīktu, svarīga nozīme ir labiem kontaktiem un sakariem, kas palīdz iegūt nozīmīgu informāciju, un šādi kontakti pašvaldībai ir jāveido.

— Jūsu uzvedumi uz skatuves nereti ir kā ilustrācijas avīzrakstiem, jo spēlējat gan ārstus ar «zelta rokām», gan skolotājus, kam jātiek galā ar skolēniem, kas zina savas tiesības, bet nezina pienākumus, gan deputātus un ministrus, gan «točku» turētājus.

— Teātra kopai jau garām pirmā desmit gadu jubileju. Bet sākas viss jauni, kad kaimiņu pagasta pašdarbnieki bija sagatavojuši savu iestudējumu. Ar ko mēs sliktāki? Tagad jāatzīst, ka istajā laikā gadījās istie un neprātīgie draugi. Likām kopā idejas. Un tā no trim ģimenēm izveidojām savu, neatkarīgo teātra grupu, kuru ar laiku papildināja arī citi tēlotāji. Neatkarīgi tāpēc, ka mūsu iestudējumiem un viesizrādēm ne lats netiek tērēts no pagasta budžeta. Paši gādājam par tērpiem, par rekvizītiem. Kur uzaicina, tur uzstājamies, un par to nekad nesam prasījuši samaksāt. Pēdējā laikā lūdzam apmaksāt vienīgi benzīnu, jo braucam ar savām automašīnām. Piedzīvoti arī tādi

tiks mēģinājums, kas pie kā aizbrauks un kurš būs pagatavojis vakariņas. Katrs no aktieriem spēj fantazēt un variēt darbības atkarībā no apstākļiem. Pa šiem gadiem mūsu meistarība cēlusies. Esmu pašmācības ceļā daudz mācījusies par režiju un uzvedumiem. Ir jālasa lugas, t. sk. arī drāmas, lai izsekotu, kā veidojas darbība. Mēs nepretendējam uz spožiem panākumiem skatēs, taču noteikti radām pozitīvu lādiņu publikai, kas ieradusies izklaidēties. Mēs nekad to nepiemēnām. Jānis labi tiek galā arī ar Ziemassvētku veciņa pienākumiem.

— Pastāstiet par savu ģimeni, par to, ko vēl gaidāt no dzīves, vai ir klājes arī grūtāk?

— Manai meitai skolā vajadzēja sagatavot interviju ar kādu sabiedrībā pazīstamu cilvēku, un viņa izvēlējās mani. Uz vienu jautājumu atbildēju ar dziesmas vārdiem: «Šis manas skaistākās dienas, tas mans labākais mūžs». Viņa sacīja, — bet tu vienmēr mēdz tā teikt. Bet es vienmēr tā arī jutos!

Manas meitas ir jaukas. Antra studē bioloģiju, pērnavasar nosvinējām viņas kāzas. Protams, par visu rūpējās vedēji, bet es no savas puses biju sarīkojusi emocionālu meitas izdošanu no mājām atbilstoši senajam tradīcijām, ar svinīgu plivura uzlikšanas ceremoniju. Piedalījās visa teātra kopa, izdošanu sākot ar dziesmu «So rītu ņem par piemiņu».

Jaunākā meita, Anna, pērn absolvēja devīto klasi, iestājās vidusskolā. Par saviem bērniem varu vienīgi priecāties. Esmu sapratusi, ka mainās laiki, bērni izaug un aiziet. Ne jau tāpēc, ka viņi mūs mazāk mīlētu, bet tāpēc, ka tāda ir dzīve. Redziet, man jau asaras acis. Esmu emocionāla. Ja sarunas patīkamas, man miklums acis. Bet, ja pret ļaunumu jāiet, — eju ar tādu mugurkaulu, ka oi, oi, oi.

Mēdz teikt, ka dzīvē baltās svītra mainās ar melnajām. Es nevaru teikt, ka man to melno svītru būtu tikpat daudz, cik balto.

Man vienmēr liekas, ka mūs virza kādi augstāki spēki, un pret to izturos ar cieņu. Dziedu baznīcas kori, bet Jānis piedalās procesijās, tāpat arī visu triju mūsu draugu ģimeņu locekļi. Esmu piedalījusies arī bērēs kā izvadītāja.

Daudz laika pavadām kopā ar draugiem. Mūsu kopā būšana ir pilna ar rotaļām, miklu minēšanu, šoviem un citām izdarībām, un vienmēr kopā ir mūsu bērni — citam mazāki, citam lielāki. Par vissvarīgāko lietu dzīvē uzskatu ģimeni. Viss pārējais ar gadiem aiziet un aizmirstas, bet ģimenē gūtās izjūtas cilvēkam pieder līdz mūža galam.

Es savējiem atdodu vislielāko mīlestību, un tādu saņemu arī no viņiem.

L. Rancāne

Vienotā platības maksājuma shēmu piemēros arī 2007. gadā

Valdība izskatījusi Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavoto informatīvo ziņojumu par Eiropas Savienības Kopējās lauksaimniecības politikas reformas ietvaros paredzētās vienotā maksājuma shēmas ieviešanas gadu Latvijā, informē Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa.

Nepieciešamība aizstāt vienotā platības maksājuma shēmu ar vienotā maksājuma shēmu izriet no tā, ka 2003. gada 29. septembrī

Eiropas Komisija apstiprināja Kopējās lauksaimniecības politikas reformu. Reforma paredz, ka visās Eiropas Savienības dalībvalstīs ir jābūt ieviestai vienotā maksājuma shēmai, kas jaunajās ES dalībvalstīs ir jāievieš vēlākais līdz 2009. gada 1. janvārim.

Latvijai izdevīgāk būtu 2007. gadā turpināt vienotās platības maksājuma shēmas piemērošanu. Šādu lēmumu ZM pieņēmusi pēc lauksaimnieku viedokļa uzklaušanās un ekonomisko aprēķinu analīzes.

Ziņojumā norādīti vairāki aspekti par labu šim lēmumam.

Pirmkārt, šogad, kā arī 2007. gadā netiek plānotas radikālas izmaiņas lauksaimniecības tiešo atbalsta maksājumu politikā. Līdz ar to lauksaimniekiem būs iespēja sekmīgāk apgūt tiešos maksājumus un labāk apzināt gaidāmos pārmaiņas.

Otrkārt, Lauksaimnieku organizācijas sadarbības padome uzskata, ka ES kopējās lauksaimniecības politikas reforma ir jāievieš 2009. gadā. Līdzīgi secināts arī aptaujā «Kādu veidosim Latvijas lauksaimniecību un lauku attīstību nākamajā plānošanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam».

Šādu izvēli atbalsta Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts pētījumā «Eiropas Savienības kopējās lauksaimniecības politikas 2003. gadā reformas ieviešanas Latvijā scenāriji un to īstenošanas novērtējums». Tajā norādīts, ka lielāku attīstības impulsu Latvijas lauksaimniecībai un sektora kopējo ienākumu palielinājumam dos ar ražošanu maksimāli saistīts scenārijs, kas paredz ieviest reformu iespējami vēlākā laikā. Izvēli piemērot vienotā maksājuma shēmu no 2009. gada veicina arī tas, ka vienotā platību maksājuma shē-

ma nodrošina lielāku papildus atbalsta apjomu no nacionālā budžeta un rada izdevīgāku sākuma pozīciju lauksaimniecības sektora turpmākai attīstībai.

Zemkopības ministrija turpina izvērtēt izdevīgāko variantu vienotā maksājuma shēmas piemērošanai 2008. gadā vai 2009. gadā. ZM informatīvo ziņojumu par Eiropas Savienības Kopējās lauksaimniecības politikas reformas ietvaros paredzētās vienotā maksājuma shēmas ieviešanu Latvijā valdībā iesniegs līdz 2006. gada 1. decembrim.

Labturības prasības sporta, darba un atrakciju dzīvniekiem

Pagājušā gada nogalē valdība akceptējusi Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādātos MK noteikumus «Labturības prasības sporta, darba un atrakciju dzīvnieku turēšanai, apmācībai un izmantošanai sacensībām, darbam vai atrakcijām», kas stāsies spēkā no 1. maija.

Līdz šim nebija normatīvo aktu, kas noteiktu labturības prasības sporta, darba un atrakciju dzīvnieku turēšanai. Tomēr šis ir tikai

pirmais no paredzēto četru dokumentu paketes, ar ko plānots ieviest dzīvnieku labturības prasības.

Dokumentā izklāstīti noteikumi, kas jāievēro, lai sporta, darba vai atrakciju dzīvnieks varētu pakāpeniski attīstīt savas spējas, noteiktas labturības prasības, kas būs jāievēro, kad dzīvnieks savas sporta gaitas būs beidzis.

Normatīvajā aktā minēts, ka īpašnieks dzīvnieku drīkst turēt, apmācīt darbam vai sportam, ja tiek nodrošināta pienācīga baro-

šana, dzirdināšana un aprūpe. Turpmāk būs jāseko, lai dzīvnieks savas iegūtās prasmes varētu uzretēt.

Dzīvnieka saimnieka pienākums būs kontrolēt sava dzīvnieka rīcību un, ja nepieciešams, jāaptur tā uzbrukums citam cilvēkam vai dzīvniekam.

Noteikumu prasību ievērošanu savas kompetences ietvaros uzraudzīs un kontrolēs Pārtikas un veterinārais dienests un Dabas aizsardzības pārvalde.

Knišļi masveidā varētu izlidot arī šogad

Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) ģenerāldirektors Vinets Veldre brīdina, ka arī šī gada pavasarī masveidā varētu izlidot knišļi, kas pērn bija par iemeslu mājlopu masveida bojāejai.

Entomologi skaidro, ka knišļu savairošanās, iestājoties siltam gadalaikam, mazāk būs atkarīga no gaisa temperatūras ziemā, bet vairāk no tā, kāds pavasarī būs ūdens līmenis upēs. Rudenī Latvijas upēs knišļu oļiņu bija ļoti daudz. Ūdeni tās netraucēti pār-

dzīvos ziemu, jo ūdens temperatūra zem ledu neatkarīgi no gaisa temperatūras būs ap 0 vai +1 grādu pēc Celsija.

Kāpuru izdzīvošana visvairāk atkarīga no ūdens līmeņa. Ja pavasarī tas būs zems, kāpuriem vieglāk piekļūs to dabiskie ienaidnieki, piemēram, zivis. Zema ūdens līmeņa dēļ kāpuri var nokļūt uz sauszemes un paši iet bojā. Pagājušajā gadā knišļu bija ļoti daudz tieši tāpēc, ka pali bija vēlu un ūdens līmenis arī bija augsts.

Knišļu savairošanos apturēt nav iespējams, taču cilvēki to var

prognozēt un laikus sagatavoties, tādā veidā pasargājot savus mājdzīvniekus. Pavasarī apdraudētās vietas būtu jāveic pētījumi, lai noskaidrotu, cik oļiņu ir ūdenī un kādā attīstības stadijā tās atrodas. Tādā veidā knišļu izlidošanu varētu noteikt ar dažu dienu precizitāti, kas dotu iespēju ievērojami samazināt gaidāmos zaudējumus.

PVD speciālisti norāda, ka tie saimnieki, kuri knišļu uzlidojuma laikā paklausīja PVD ieteikumus un nedzina lopus ganībās, savus ganāmpulkus nezaudēja.

SPECIĀLISTA SKAIDROJUMS

Kāpēc pūst kartupeļi?

Ziemas glabātavās ievietoto kartupeļu bumbuļus bojā dažādas sēnišu un baktēriju ierosinātās slimības – slapjā, sausā, fomozā un lakstu (fitoftora) puve, bumbuļu korķainība, kā arī parastais, melnais, sudrabetais un paugurainais kraupis un citas slimības.

Valsts augu aizsardzības dienesta speciālisti vairākkārt glabātavās vērtēja kartupeļu bumbuļu veselības stāvokli. Uzglabāšanas periodā nopietnākos bojājumus nodara baktēriju ierosinātā slimība – slapjā puve. Tā ir viena no postošākajām kartupeļu bumbuļu slimībām to uzglabāšanas periodā. Slapjo puvi ierosina *Pectobacterium*, *Bacillus*, *Pseudomonas* ģinšu baktērijas. Parasti šīs baktērijas vairojas, ja kartupeļu uzgla-

bāšanai ir nepiemēroti apstākļi, pirms ievietošanas ziemas glabātavās tie netika atdzēsēti un atlasīti slimību inficētie bumbuļi. Slapjās puves inficētie kartupeļi pūst, izdala nepatīkamu smaku un šķidrums, kas tālāk inficē blakus esošos veselos bumbuļus, veidojot pūstošu kartupeļu perēkļus. Baktērijas viegli nokļūst mehāniski bojātos bumbuļos (atlobīta miza, nobrāzumi uz virsmas, mizas plaisājumi, kraupja, lakstu puves un kaitēkļu radītie bojājumi).

Kartupeļu sabērums glabātavās regulāri jāuzrauga, jo atsevišķām šķirnēm slimību izplatība turpinās. Slimie bumbuļi jāatlasa un tie nekavējoties jāizvāc no glabātavām. Visu baktēriju attīstību un izplatību veicina nepietiekoša gaisa apmaiņa sabērumos, palielināts gaisa mitrums un tempera-

tūras paaugstināšanās telpās. Palielinoties kartupeļu pūšanai, bumbuļu sabērumos temperatūra paaugstinās, kas pūšanas procesu palielina. Šādos uzglabāšanas apstākļos bumbuļi var sapūt, bet ražas zudumi var sasniegt pat 50%. Sēklas kartupeļu uzglabāšanas temperatūrai sabērumā vajadzētu būt +2... +4 grādi pēc Celsija, bet pārtikas kartupeļiem +3... +5 grādu robežās. Ja pārtikas kartupeļu sabērumā temperatūra nokrīt līdz +1... +2 grādiem, bumbuļos paaugstinās cukura daudzums un tie kļūst saldi. Lai samazinātu sēnišu slimību izplatību, jālieto biopreparāti.

A.Trūpa,
Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomija

PADOMI

Siena uzlējums — vitamīnu avots

Lai ziemā savus kūts iemītniekus nodrošinātu ar bagātīgu vitamīnu devu, var izmantot siena uzlējumu.

Lai to pagatavotu, jāņem labs pirmā plāvuma siens, pēc iespējas lapaināks, kas nav dabūjis lietu. Var izmantot arī labus siena smalkumu **Izejmateriāls nedrīkst būt iepelējis.**

Pagatavošana ir sekojoša. 1 kilogramu sasmalcināta siena vai smalkumu aplej ar 5-6 litriem karsta ūdens (70-80 grādu), trauku nosedz ar vāku un novieto siltā vietā. Pēc 5-6 stundām uzlējumu izfiltrē un izdzirda, bet ne siltāku par 36 grādiem. Pirms dzirdināšanas pievieno sāli (1 grams uz litru šķidrums). Uzlējumu nevajag vārt, tad samazināsies vitamīnu daudzums. Biezumus, kas paliek pāri pēc šķidruma noliešanas, var izbarot cūkām.

No laba siena pagatavots uzlējums būs ar labu svaiga siena smaržu tumši brūnā krāsā un ar rūgtenu garšu. Jāizdzirda diennakts laikā. Govij var dot 3-5 litrus uzlējuma dienā. Teļiem no divu nedēļu vecuma pa 250 ml uzlējuma barošanas reizē var pievienot pie izdzirdināmā piena. Arī kazām un aītām noderētu pa litram vitamīnu dzēriena dienā.

Lai uzlabotu govīm ēstgribu, **labi noder ķīmenes.** Trīs ēdamkarotes ķīmeņu sēklu aplej ar vienu litru vāroša ūdens, notur vienu stundu. Pēc tam uzlējumu sadala trijās daļās. No rīta izdzirda vienu daļu, bet vakarā pārējo ar visiem biežumiem. Šādu piedevu var sākt dot 15. dienā pēc atnešanās.

Lopiņi ir jāsargā no saindēšanās ar barību

Pagājušajā rudenī laiks bija lietains, ražas novākšana aizkavējās, bet graudus bojāja *Fusarium* ģints sēnes, kuras ir ļoti indīgas.

Šāda saindēšanās lopiem sākas ar caurejām un kolikām. Tās ir ļoti bīstamas grūsnēm dzīvniekiem un cūkām: rodas aborti, dzimst nedzīvi mazuļi. Tāpēc lopbarībai paredzētie graudi, ja ir aizdomas par inficēšanos, jānodod laboratorijā uz pārbaudi. Ja izrādās, ka augi ir inficējušies ar *Fusarium* ģints sēni, tie ir jāatindē.

Dažas atindēšanas metodes:

a) graudus aplej ar ūdeni attiecībā 1:4, atstāj uz diennakti, šajā laikā 4-5 reizes apmaisa, lai veicinātu indīgo vielu izskalošanu. Pēc tam graudus vienu stundu vāra un tad izēdina;

b) graudus diennakti mērcē kalcinētās sodas šķīdumā. Uz vienu tonnu ņem 10 kg sodas un 10 kg vārāmā sāls, ko izšķīdina 2500-3000 litros ūdens. Šis šķīdums lietojams tikai vienu reizi;

c) graudus diennakti mērcē 1% nātrija, kālija vai amonija sārma šķīdumā. Pēc tam skalo un izēdina.

Ja šāds saindētais graudus karsē cerībā, ka būs atindēti, tad jāatceras, ka iznīcināta ir tikai pelējuma sēnīte, bet izdalītās indes graudos ir palikušas.

Ja spēkbarība ir mitra vai jau pelējusi, tajā savairojas kaitēkļi - smecernieks, kodes, miltu ērces, vaboles. Tādas barības izēdināšana var radīt zarnu trakta traucējumus, abortus, iekaisumus. Pirms ēdināšanas barība jāizkarsē.

Tiem, kam pieejamas linsēklas, jāatceras, ka tās pirms izēdināšanas jāvāra ne mazāk kā stundu. Nedrīkst linsēklas apliet tikai ar karstu ūdeni — barojošā efekta nebūs, bet dzīvnieki iedzīvosies caurejā.

«Māja»

Lappusi sagatavoja L.Kirillova.

Par Eiropas Savienības līdzekļiem modernizē kabinetus

12 Latvijas skolu, to skaitā arī Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) bioloģijas, fizikas, matemātikas un ķīmijas kabineti sāks saņemt modernu tehnisko aprīkojumu, kas palīdzēs skolēniem daudz atraktīvākā un saistošākā veidā apgūt šos eksaktos priekšmetus. Ar laiku šim skolām pievienosies vēl 38 mācību iestādes visā Latvijā.

PVĢ direktora vietniece Valentīna Pastare informēja, ka skola piedalās Izglītības satura un eksaminācijas centra (ISEC) un Eiropas Sociālā fonda kopīgajā projektā par mācību satura izstrādi un skolotāju tālākizglītību dabaszinātņu, matemātikas un tehnoloģiju priekšmetos.

Par piesaistīto finansējumu gandrīz sešu miljonu latu apmērā trīs gadu laikā tiks modernizēts mācību saturs, kā arī izstrādāti tam atbilstoši skolotāju atbalsta materiāli, nodrošināti 50 pilotskolu mācību priekšmetu kabineti ar

nepieciešamo darbu aprīkojumu – laboratorijas darbu komplektiem, ierīcēm, piederumiem.

Projekts sastāv no trim daļām, skaidroja Valentīna Pastare. Viena no tām ir modernizētā mācību satura izveide un aprobācija matemātikas un dabaszinātņu priekšmetos. Otrā daļa saistīta ar skolotāju tālākizglītību, atbalsta materiālu veidošanu, izmantošanu skolēniem, trešā daļa – mācību aprīkojuma nodrošināšana pilotskolās.

Projekts sadalīts bioloģijas, ķīmijas, fizikas un matemātikas komponentos, katram no tiem savā darba grupa un apakšgrupa, kas izstrādā mācību atbalsta materiālus, ko savukārt novērtē eksperti. Sie materiāli: kontroldarbi, laboratorijas, praktiskie, pētnieciskie darbi nonāk skolās, kur tiek aprobēti.

Mēs tos jau pašlaik izmantojam, pielietojot arī informācijas tehnoloģijas un dažādus jaunus paņēmienus, stāstīja pedagoge, uzsverot, ka viens no projekta mērķiem ir panākt, lai skolēns

pats pētītu, atrastu un uzzinātu. Jaunās metodes skolēnos veicinās dabaszinātniskās un matemātiskās izpratnes veidošanos, lai viņi savas zināšanas varētu dzīvī pielietot praktiski. Projektā lielākā vērtība veltīta patstāvības veidošanai skolēnos, skolotājam atvēlot konsultanta, palīga un vadītāja lomu.

Pilotskolas izvēlētas pēc dažādiem kritērijiem. Ģimnāzija guvusi labus rezultātus eksaktos priekšmetu mācīšanā, un tāpēc atlases konkursā tā ieguva tiesības piedalīties projekta pirmajā kārtā. Svarīga bija arī vietējās pašvaldības gatavība projektā atbalstīt savu skolu. Pašvaldībām projektā iesaistītās skolas jānodrošina ar nepieciešamajām tehniskajām: ventilācijas, ūdensapgādes un citām komunikācijām kabinetos. Bez tam, lai kļūtu par pilotskolu, ļoti svarīga nozīme bija informācijas tehnoloģiju nodrošinājumam mācību iestādē, kas ģimnāzijā ir augstā līmenī. Konkursā tika ņemta vērā arī skolotāju kvalifikācija. Bet galvenais ir ģimnāzijas

gatavība vienmēr izmēģināt kaut ko jaunu, teica Valentīna Pastare, attīstīt priekšmetu mācīšanas dažādību. Eksaktie priekšmeti skolēniem nereti sagādā grūtības, tāpēc ir svarīgi to mācīšanu padarīt interesantāku un vairāk pieejamu.

Stāstot par līdz šim paveikto, direktore vietniece atzina, ka jau šogad projektā piedalās divas desmitās klases, skolotāji nopietni iesaistījušies tālākizglītībā, regulāri apmeklē seminārus. Vasarā trīs dienu seminārs notika Limbažu rajonā. Semināri bija arī oktobrī un janvārī. Tajos pedagogi saņem jaunus materiālus, apspriež to rezultātus, izteic priekšlikumus par to, kas būtu jāmaina. Novembrī ģimnāzijā ieradās projekta darba grupa, kurā bija arī matemātikas, fizikas un ķīmijas komponentu vadītāji. Tā iepazīnās ar iespējām PVĢ apgūt šos kursus. Katrs skolotājs saņēma atsevišķu darba mapi, kurā apkopot savas atziņas, informāciju par veiksmēm un par problēmām.

Svarīgs ieguvums, istenojot

projektu, ir mācību kabineta aprīkojums. Tā iepirkums ir centralizēts. Skolotāji savos semināros jau līdz šim apsprieda to, kas viņiem piedāvāts. Darba grupa izstrādā mācību tehnisko līdzekļu un dažādu piederumu sarakstus, kas nepieciešami projekta rezultātu sasniegšanai. Pirmais iekārtu pieveidums gaidāms vēl ziemā.

Projekta ietvaros eksaktos priekšmetus Latvijā ar mūsdienīgiem mācību materiāliem apgūs 4000 skolēni, savukārt 2600 matemātikas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas un dabaszinību skolotāji visā Latvijā būs paaugstinājuši savu kvalifikāciju, lai turpmāk spētu apmācīt pilnīgi visus Latvijas vidusskolēnus.

2005. gadā ES struktūrfondu finansiāls atbalsts izglītības un zinātnes nozarē ir apstiprināts 344 projektiem. Kopumā pieejamais finansējums līdz 2008. gadam Eiropas Sociālā fonda un Eiropas Reģionālā attīstības fonda izglītības projektiem ir 55,9 miljoni latu.

Balva no Čehijas vēstniecības

Rajona mūzikas un mākslas skolas Mākslas nodaļas audzēkne Grieta Kolosova par veiksmīgu piedalīšanos 33. starptautiskajā bērnu mākslas izstādē «Lidice 2005» Čehijā apbalvota ar diplomu. Apbalvošanas ceremonija, ko organizēja Čehijas Republikas vēstniecība, notika kinoteātrī «Rīga» čehu pasaku filmu nedēļas ietvaros. Jaunajiem Latvijas māksliniekiem apbalvojumus pasniedza Čehijas Republikas vēstnieks, bija iespēja noskatīties arī filmu «Neprātīgi skumjā princese».

Pašlaik Grieta Kolosova ar savu skolotāju jau zīmē jaunas skices, lai piedalītos šī gada izstādē «Lidice 2006».

RAJONA BĒRNU UN JAUNIEŠU CENTRĀ

Galvenā balva festivālā

Festivāla «Ziemassvētki Visumā» noslēgumā, kas janvārī notika Rīgā, Kongresu namā, galveno balvu par labāko dziesmas izpildījumu savā vecuma grupā ieguva soliste Lāsma Eriņa (5 gadi), rajona bērnu un jauniešu centra vokālās studijas «Mazās Lāsītes» audzēkne.

Pirms tam rajona bērnu un jauniešu centra popgrupa «Lāsītes» piedalījās ceturtā bērnu un jauniešu labdarības festivāla «Ziemassvētki Visumā» atlases skatē.

Konkurence bija liela, tomēr Preiļu rajona bērni izcīnīja tiesības piedalīties labdarības koncertā Daugavpilī un noslēguma koncertā.

Arī skolotāja Daina Erta festivāla noslēgumā saņēma balvu un diplomu par augstu kvalitāti jauno talantu audzināšanā. Labdarības festivālu «Ziemassvētki Visumā» organizēja un balvas pasniedza festivāla mākslinieciskā vadītāja Olga Pirāgs.

Pateicas par bērnu līdzdalību labdarības akcijā

Rajona bērnu un jauniešu centrs izteicis pateicību labdarības akcijas «Es dāvinu Tev 2005» dalībniekiem – skolu audzēkņiem, pedagogiem un viņu vecākiem par atsaucību un aktivitāti. Akcija notika jau otro gadu pēc kārtas. Tajā piedalījās 15 izglītības iestādes: Preiļu 2., Livānu 2., Vārkavas, Rudzātu, Riebiņu vidusskolas, Preiļu 1., Pelēču, Dravnieku, Rušonas, Siļukalna, Priekuļu, Vanagu pamatskolas,

Preiļu mūzikas un mākslas skolas Mākslas nodaļas, rajona tehniskās jaunrades centra, rajona bērnu un jauniešu centra audzēkņi, pedagogi un vecāki.

Kopumā savāktas 336 mīļas dāvanīņas un apsveikuma kartiņas, kas nonāca slimnīcā pie slimajiem bērniņiem, sociālās aprūpes centros Gailīšos, Galēnos un Aglonā, Salenieku pansionātā, tās saņēma arī Preiļu pilsētas bērni invalīdi.

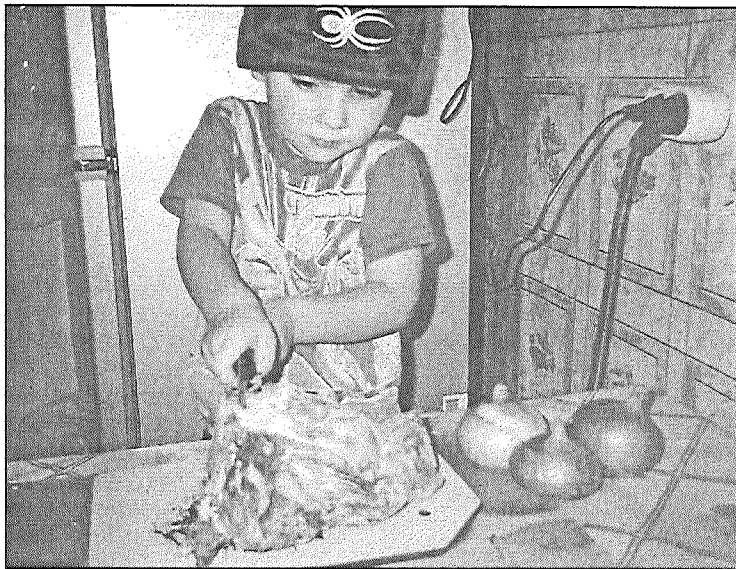
Mazie pavāri fotomirkļos

Preiļu novada pirmsskolas izglītības iestādē «Pasaciņa» pašlaik skatāma kāda jauka fotoizstāde «Mazais pavārs».

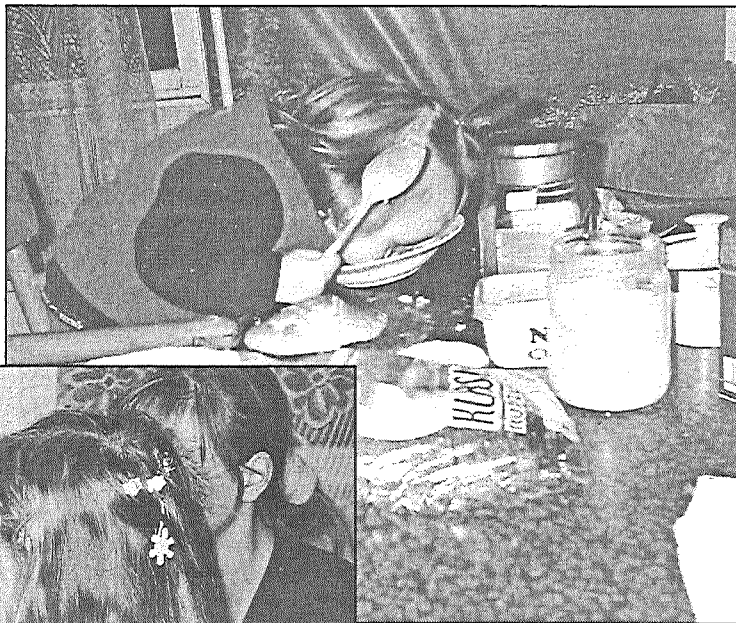
Fotogrāfijās, ko uz bērnudārzu atnesuši mazuļu vecāki, iemūžināti pirmie mēģinājumi virtuvē. Bērniem patīk palīdzēt mammām gatavot kārumus, bet, ja tētis, brālis vai māsa pamanās šos mirkļus nofotografēt, sanāk jautra bilde ģimenes hronikai. Īpaši, ja mamma jau gatavošanas procesā atļauj pagaršot glazūru, putukrējumu vai debessmannu. Bet arī nopietnāku ēdienu gatavošana jāapgūst jau mazotnē, tāpēc, kā redzams fotogrāfijās, bērnus neatbaida ne tēta izmaksājamā zivju tīrīšana, ne cepešu gatavošana.

Fotoizstādes rīkošana bērnudarzā kļuvusi par tradīciju. Pērn un aizpērn to tēma bija saistīta ar mājdzīvniekiem un neatkārtotajiem mirkļiem ģimenes dzīvē.

● Karote pārāk liela. Atrāk būs ar mutīti!

● Sīpoli var pagaidīt. Vispirms griezišu gaļu.

● Vai ievārijums pietiekami cukurots?

Lappusi sagatavoja L.Rancāne.

1991. gada janvāra barikādes — fotogrāfijās un atmiņās

Ģatavojoties 1991. gada janvāra barikāžu atceres 15. gadadienai, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs izstrādājis un sadarbībā ar 1991. gada barikāžu muzeju un 1991. gada barikāžu dalībnieku biedrību realizē projektu «Janvāra barikāžu vēsture un

mācības». Zinātniskās izpētes rezultātā izstrādāts metodiskais mācību materiāls Preiļu rajona skolām «Skolēniem par barikādēm» un ceļojošā izstāde «Barikāžu vēsture un mācības». Projekta mērķis ir aktualizēt 1991. gada notikumus Latvijā kā vienu no valstiskuma atjaunošanas

svarīgākajiem priekšnoteikumiem, iepazīstināt ar barikāžu vēsturi pēc iespējas plašāku interesentu loku, īpaši skolu jaunatni, uzsverot Preiļu novada iedzīvotāju ieguldījumu valstiskās neatkarības atjaunošanā Latvijā. Ceļojošo izstādi veido septiņas iedaļas — «1991. gada janvāris

Rīgā. Notikumu hronika», «Barikāžu laika notikumi Preiļu novadā», «Atmodas organizatori un barikāžu atbalsta iniciatori Preiļu rajonā», «Preiļu novada iedzīvotāji Latvijas televīzijas torņa sardzē Rīgā», «Pirmais OMON upuris Rīgā, novadnieks Roberts Mūrnieks», «Preiļu rajona milicijas

darbinieki barikādēs», «Barikāžu pieredze, nozīme, mācības».

Piedāvājam jūsu uzmanībai presē iepriekš nepublicētas fotogrāfijas par 1991. gada janvāra notikumiem Rīgā no barikāžu muzeja un barikāžu dalībnieku biedrības fondiem.

● Teritorija pie Latvijas televīzijas Zaķusalā. Attēlā redzami «eži», uz viena no tiem karikatūra.

● Barikāžu dalībnieki ar sarkanbaltsarkano karogu un plakātu «Par brīvu Zaķusalu brīvā Latvijā! Smaidīsim un uzvarēsim!».

● Sarkanbaltsarkanie karogi plīvoja arī laukumā pie televīzijas un apliecināja, ka tautas gars nav miris. Vējš kļiedēja ugunsgrūdu dūmus, bet ne cilvēku pārliecību.

● Atpūtas brīžos barikāžu dalībnieki pulcējās televīzijas foajē, dziedāja un dejoja. Attēlā kreisajā pusē — spēle un dzied M.Hirša.

● PSKP algotņu bandas asiņainā terora pirmais upuris Latvijā bija mūsu novadnieks Roberts Mūrnieks. Attēlā redzama Roberta Mūrnieka fotogrāfija sēru ietvarā Brīvības pieminekļa pakājē 1991. gada janvārī.

● Pirmā OMON upura Roberta Mūrnieka bēres pulcēja daudzus tūkstošus cilvēku. Attēls tapis Rīgā, Liepājas ielā pie Svētā Alberta baznīcas, kad bērū procesija devās ceļā uz Mārupes kapiem.

Medības – tas ir dzīvesveids

Par medniekiem stāsta anekdotes, viņi paši – mednieku stāstus, kur Minhauzena sastaptais briedis ar ziedošu ķiršu koku starp ragiem tāds sikums vien šķiet. Viedokļi ir visatšķirīgākie. Vieniem medības šķiet brutāla un vardarbīga padarīšana, otriem tas ir vaļasprieks un gards cepetis apnicīgajā pusdienā galdā, bet trešie saka – tas ir dzīvesveids. Izvēle lai paliek katra paša ziņā, bet šoreiz lappusītē «Vaļasprieks» piedāvājam stāstījumu par diviem medniekiem no Preiļiem. Tie ir VIJA un VLADISLAVS JOKSTI – tēvs ar 25 gadu mednieka stāžu un meita, Preiļu Valsts ģimnāzijas trešā kursa audzēkne.

Iet tēva pēdās

To, ka Vijai iepatikušās medības, sapratu šoruden, ieraugot viņu ģērbusos aizsargkrāsas tērpā un steidzoties uz mašīnu, kur viņu gaidīja tēvs un vēl pāris vīri. Tikai vēlāk uzzināju, ka meitenei tā nav vis nekāda laika kavēšana mežmalā un piknika galda klāšana, bet aizraušānās, kurai viņa nodevusies ar lielu azartu.

Vladislavs ir mednieks kopš 1980. gada. Šajā laikā izstaigāti mežu meži, izbradāti purvi un izbrīsti sniegi. Pieliekamajā glabājas vairākas lieliskas trofejas – ārsvarā briežu buļļu ragi. Svaigāko guvumu – šoruden nošautā brieža lepno galvas rotu – speciālisti vērtē kā izstāžu cienīgu eksponātu, lai gan lēš, ka meža lopiņš savu smukumu jau pamatīgi «novalkājis».

Tā nu sagādājies, ka Jokstu ģimenē tēva pēdās nolēmusi iet tikai Vija. Zināmu interesi par medībām vēl izrāda vecākais brālis Andris. Vija prāto, ka gan jau ar laiku viņš saņemšoties un nokārtošot eksāmenus. Bet par Viju desmit minūtes vecākā māsa Daina pret šādu brīvā laika pavadīšanu izturoties visai atturīgi. Abas ar mammu Janīnu gaida savus medniekus mājās un gatavo cepešus.

— Viss sākās pavisam nejausiirms pāris gadiem, — stāsta Vija. — Biju tikko sākusi mācīties Preiļu Valsts ģimnāzijā, kad tētis mums abām piedāvāja aiziet medībās un paskatīties, kā tas notiek. Teica, būs daudz jāstaigā, domājiet pašas, vai to gribat. Daina uzreiz atteicās, bet es bez domāšanas piekritu. Kāpēc gan ne?.. Tas bija liktenīgi. Medību noskaņa man tik ļoti iepatikās, ka gribējās to izbaudīt vēl un vēl. Sagādījās tā, ka tieši tajā pirmajā reizē es pavisam tuvu, varbūt nieka piecu metru attālumā, ieraudzīju aļņu govī un divus mazuļus. Tas bija fantastiski skaisti. Protams, ka mednieki viņus nešāva. Mēs, starp citu, nekad nešaujām aļņu un briežu govīs ar mazuļiem, mežacūkās ar sivēniem. Tā nebūtu pareiza un ētiska rīcība.

Man medībās patīk viss, arī iešana pa briksņiem, gaidīšana uz masta. Pat kaušanās ar odiem un knišļiem nav nekā briesmīgs, ja līdzī ir kāds pretodu līdzeklis. Tā ir lieliska atslodze no skolas un mācībām, kad var aizmirst visas ikdienas problēmas, izvēdināt galvu, atpūsties.

Eksāmenā «izgriezta pogas» veiciem

Mednieku kolektīvs «Paradokss-98», kura biedri ir arī Vija un viņas tētis, apvieno dažādu profesiju pārstāvjus. Sezonas laikā viņi tiekas bieži un dodas uz saviem apsaimniekojamajiem medību laukiem Gailišu apkārtnē. Vija ir vienīgā sieviešu kārtas pārstāve prāvajā vīru pulciņā. — Viņi

mani uzpasē un ļoti raizējas, ka es kaut kur nenokļūstu un nenomaldos, — meitene smejas. — Bet kopumā viņi visi ir ļoti jauki cilvēki, daļas pieredzē, dod padomus.

Kopš pirmās medību reizes pagājuši jau vairāk nekā divi gadi, bet tikai pagājušajā vasarā pēc savas astopadsmītās dzimšanas dienas Vija pabeidza speciālos sagatavošanas kursus, nokārtoja eksāmenu teorijā un praktiskajā šaušanā. Septembra nogalē viņai tika izsniegta mednieka apliecība, tāpēc jauno sezonu, kas sākas 1. oktobrī, varēja uzsākt kā pilntiesīga medniece.

Līdz ar likumdošanas izmaiņām kļūt par mednieku nav nemaz tik vienkārši. Ja agrāk bija jāatbild tikai uz sešiem eksāmenu biļetes jautājumiem, tagad tādu ir 60, pieļaujamas tikai sešas kļūdas. Vijas atbildes bijušas gandrīz perfektas, pieļauta tikai viena neprecizitāte. Arī praktiskais eksāmens šaušanā bijis veiksmīgs jau pirmajā piegājienā, pie tam, «izgrieztas pogas» ne vienam vien vīrieša cilvēkam.

— Nezinu, ko tajā brīdī jūta viņi, bet es biju ļoooti priecīga. Līdz šim ne reizi vēl neesmu medījusi ūdensputnus. Neizdevās arī pērn ruden, jo eksāmenu nokārtoju tad, kad medības bija jau gandrīz galā. Iztraucēja deļošana, jo kopš skolas gaitu sākuma deļoju «Dancaros». Vasarā bija daudz jāmeģinā, jāpiedalās dziesmu un deju svētkos, par medībām domāt neatlika laika. Nekas, uz pilēm iešu nākamajā sezonā.

Ieroči nav jokia lieta

Pēc mednieka apliecības saņemšanas Vijas īpašumā nonākuši 12. kalibra vienstobrene IZ-18. Meitene gan sapa, ka kādreiz varētu iegādāties arī karabīni, bet līdz tam vēl jāpagaida. Tik nopietnu medību ieroči drīkst lietot tikai no 21 gada vecuma. Tēvam pieder divstobrene TOZ-34. Abi spriež par ieroču markām, cenām, kalibriem, par patronām. Vladislavs no senlaicīgas metāla kārbīņas izņem saplacinātas lodes. Tas ir līdzšinējā mednieka stāža laikā gūtais apliecinājums par «nogāztajām» lielajām trofejām.

Ieroči nav jokia lieta. Atzišos, ka Vijas rokās smagais metāla rīks izskatās neierasti. Kādas ir sajūtas, kad pieliec laidni pie pleca un tēmekli redzi dzīvnieku? Pagaidām meitene to vēl nav izbaudījusi, jo vienīgā reize, kad viņai pa šāvienam iznākusi preti lapsa, bijusi aļņu medībās. Kuplastei paveicās, viltņiece nebija tās dienas medību plānos.

Gādā par meža dzīvnieku labklājību

Vijas neparastā aizraušānās ir liels pārsteigums un rada izbrīnu ne vien paziņām, skolotājiem, bet arī tuvākajiem draugiem. — Kā,

● Vija iet tēva pēdās, viņai ir no kā mācīties, jo Vladislavam aiz muguras 25 gadus ilga mednieka pieredze. Tās ir īpašas izjūtas, kuras nevar izteikt vārdos, viņa saka un ir pārliecināta, ka ar medībām nodarbosies arī turpmāk. Foto: A. Stepanovs

● Vija pēc kolēģu veiksmīgām medībām ar diviem bebru kungiem.

tu esi medniece, ko tu tur mežā meklē? Draudzenes, uzzinājušas, ka eju medībās, bija šokā. Arī puišiem tas liekas pārāk neparasti, — Vija tur smaīdu stāsta.

— Iespējams, lielākā daļa sabiedrības domā, ka mēs tikai šaujām zverus. Tā vis nav, jo katrs mednieku kolektīvs arī gādā par to, lai pašu apsaimniekojamajās platībās zvēri justos pietiekami labi un droši, lai tie vairotos un būtu labi paēduši. Piemēram, mežacūkām, esam ierīkojuši barotavas. Pavasarī izvēlamies vietas mežmalās vai meža ielokos, sējām tur graudaugus, iestādām kartupeļus. Ražu novāc cūciņas, tām pietiek ko ēst gan rudenī, gan ir kur ziemā parakņāties.

Meža zvēri nav nekādi dižie klaiņotāji. Tiem ir savi migrācijas ceļi, savas iestaigātas taciņas. To tuvumā arī tiek sarūpēts ciņasts. Labos apstākļos, ja ir pietiekami barības, mežacūka var sasniegt pat 300 kilogramu svaru. Un tie nav nekādi mednieku stāsti!

Vladislavs atzīst, ka pašlaik situācija rajonā uzlabojas. Bijuši laiki, kad pēc mežacūku masve-

● Mednieku kolektīvs «Paradokss-98» medību sezonas atklāšanas dienā 2005. gada 1. oktobrī kopā ar kolēģiem — ceturtais no kreisās Vladislavs Joksts un jaunā medniece Vija. Otrais no labās – kolektīva vadītājs Staņislavs Stačs. Foto No Jokstu ģimenes albuma.

da krišanas no cūku mēra dažu sezonu neviens ruksis nav manīts. Tagad to ir daudz, tāpat pārlieku savairojies zaķu un citu nelielā dzīvnieku. Lielas problēmas zemniekiem un lauksaimniecībai rada bebri. To sabūvēto aizsprostu dēļ pārpurvojas pļavas, tūrumi, meži. Lai tiktu galā ar bebru nedarbiem un neļautu tiem kļūt par vēl lielākiem kaitniekiem, medniekiem būs jāpieliek krietni pūļu.

Kas var būt labāks par šo!

Ne jau katru reizi pēc meža aizvadītas dienas tiek dalīts medījums. Ir dienas, kad mednieki paliek tukšā. Tomēr, ja gadījies lielais ķēriens, Vija ar Vladislavu atgriežas mājās ar domām par garšīgu cepeti vai sautējumu. Pie gatavošanas tad stājas mamma Janīna. Uz jautājumu par to, kas vislabāk garšo Vijai, skan pārsteidzoša atbilde – izrādās, tas ir bebris. Lai gan klātienē par to nekad nav nācies pārliecināties, iedomājos, kas tas no tiesas varētu būt garšīgi.

L. Kirillova

Bebra gaļas sautējums (Janīnas Jokstes recepte)

Gaļu sagriež nelielos gabaliņos līdzīgi kā šašlikam, iepriekš noņemot taukus, jo tie rada ne visai patīkamu piegaršu. Gaļa divas diennaktis jātur vieglā marinādē, kas sastāv no ūdens, etiķa (vai citronskābes), sāls, pipariem un garšvielām, kas labāk patīk. Der kāda lauru lapa un ķiploki. Sīpolus marinādē nevajag likt, jo tad sāk skābt.

Iemarinēto bebra gaļu izņem no marinādes, liek katliņā ar aukstu ūdeni un mazliet pavāra (ne vairāk kā piecas minūtes). Ūdeni nolej, bet gaļu liek sautēties katliņā vai «pilē». Tad var piegriezt sīpolus. Jāpieber arī sāls, bet beigās jāpieliek krējums vai majonēze.

Izsautētā gaļa ir ļoti maiga un iegūst īpašu garšu. Pēc kā garšo? Pēc bebra!

SĪLUKALNA PAGASTĀ

Apvienojās pensionāri

Riebiņu novada Sīlukalna pagastā gada nogalē sasparējušies gados vecākie iedzīvotāji un izveidojuši pensionāru klubīņu. Šādu informāciju sniedza Sīlukalna kultūras nama direktore Anita Upeniece. Klubīņa vadīšana uzticēta Anisijai Putinai. Pensionāri uzsākuši aktīvu sabiedrisko darbību un jau līdz gadu mījai bija paspējuši izveidot senioru ansambli, ko

vada Jānis Putins. Pirmo uzstāšanos tas piedzīvoja pensionāriem organizētajā sarīkojumā pie eglītes. Ciemos bija uzaicinātas arī linijdeju dejotājas no Rožkalniem. Seniori uz sanāksmēm pulcējas reizi mēnesī un ir pilni apņēmības ne tikai izklaidēties, bet arī papildināt zināšanas dažādās jomās. Pirmo reizi sanākot kopā jaunajā gadā, seniori tiksies ar

ģimenes ārsti.

Pašlaik tiek kārtoti dokumenti pensionāru klubīņa kā sabiedriskas organizācijas reģistrācijai.

Sīlukalna pagastā tā būs otra sabiedriska organizācija. Jau septīto gadu ar panākumiem šeit darbojas sieviešu klubīņš «Gundegas».

L.Rancāne

SAUNAS PAGASTĀ

PIEŠĪRA PABALSTUS UN KOMPENSĀCIJU. Saunas pagasta padomes sēdē izskatīts kāds iesniegums par ceļa izdevumu apmaksu. Sakarā ar to, ka iesniedzēja meita uz skolu var nokļūt, tikai izmantojot personīgo transportu, viņa lūgusi ceļa izdevumu kompensāciju autobusa biļetes cenas apmērā. Padomes deputāti nolēmuši no pagasta budžeta kompensēt ceļa izdevumus laika posmā no 2005. gada 1. septembra līdz 2006. gada 31. maijam.

Izskatot vairāku iedzīvotāju iesniegumus, nolēmts vienai per-

sonai piešķirt vienreizējo pabalstu pacienta nodevas samaksai 15 latu apmērā, vienai personai zobu protezēšanai – 23 latu apmērā un vienreizējo pabalstu brīļu iegādei – 19 latu apmērā.

ATĻAUJAS BŪVNICĪBAS UZSĀKŠANAI. Pagasta padome izskatīja Aleksandra Ivbuļa iesniegumu par šķūņa, garāžas ar noliktavu un dārzenu noliktavas būvniecību. Pašvaldības deputāti atļāvuši uzsākt projekta saskaņošanas darbus. Atļāvu pienu telpas un kūts būvniecības projekta saskaņošanas darbiem saņēma

ari Pēteris Grīgs.

ĪPAŠUMIEM NOTEIKTS APGRŪTINĀJUMS. Padomes sēdē noteikts nekustamā īpašuma lietošanas tiesību apgrūtinājums īpašumam «Magones» un īpašumam «Kaijas». Apgrūtinājumi attiecas uz Ievaiša un Ošas upes aizsargjoslām, uz regulētu ūdensnoteku aizsargjoslām, uz aizsargjoslu gar autoceļu un gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām. Apgrūtinājumi noteikti sakarā ar pasūtījumu dokumentu formēšanai īpašumu reģistrācijai zemesgrāmatā.

SPORTS

Veiksmīgi startējis minifutbola čempionāts

● Viens no čempionāta favorītiem, «Saksmes» komanda (spēlētāji gaišajos tērpos) savā otrajā spēlē pārliecinoši ar rezultātu 6:3 apspēlēja Preiļu arodvidusskola komandu.

14. un 15. janvārī Preiļu 1. pamatskolas zālē startēja tradicionālais Preiļu novada čempionāts minifutbolā. Šogad tajā piedalījās astoņas komandas: Preiļu Valsts ģimnāzija, Preiļu arodvidusskola, Preiļu 1. pamatskola, Preiļu 2. vidusskola, Policija, Stabulnieki, «Saksmes» un S/K «Cerība».

Jāpiebilst, ka jau otro gadu pēc kārtas S/K «Cerība» komandā spēlē meitenes. Šogad meitenēm piepalīdzēs 1992. g. dz. zēni, kas arī S/K «Cerība» sastāvā mēģinās pakāpties uz goda pjedestāla.

Šī gada čempionāta izspēles kārtība neparedz jaunievedumus. Tāpat kā pagājušajā gadā komandas sacentīsies vienā riņķī un pēc šī riņķa rezultātiem izveidos

ceturtdaļfināla pārus. Ceturtdaļfinālā, pusfinālā un finālā spēles sastāvēs no divām spēlēm, pēc kuru kopējiem rezultātiem arī tiks noskaidroti uzvarētāji.

14. un 15. janvārī Preiļu 1. pamatskolas zālē jau tika izspēlētas pirmās divas kārtas. Septiņās spēlēs tika fiksēti sekojoši rezultāti: «Saksmes» – Preiļu 2. vidusskola 9:1 (Vladimirs Vasiljevs – 4 vārti, Mārtiņš Pizelis – 2, Māris Martinovs – 2, Viktors Martinovs; Aleksandrs Ivanovs), Stabulnieki – Preiļu arodvidusskola 5:0 (Sandis Cakuls – 2, Raitis Vovers, Dinārs Erts, Māris Stroganovs), Preiļu Valsts ģimnāzija – Preiļu 1. pamatskola 5:3 (Sergejs Aleksejevs – 2, Aigars Caics, Deniss Osetrovs, auto gols; Ervins Veigulis, Jānis Jaudzems, Rustams Fišers), Stabulnieki –

Policija 3:1 (Dinārs Erts, Māris Stroganovs, Rihards Znotiņš; Pēteris Skutelis), Preiļu 1. pamatskola – Preiļu 2. vidusskola 5:3 (Ervins Veigulis – 3, Lauris Vilcāns, Jānis Jaudzems; Ivans Afanasjevs – 2, Aleksandrs Ivanovs), Preiļu Valsts ģimnāzija – S/K «Cerība» 17:1 (Vladislavs Breidaks – 5, Ervins Žihars – 4, Jānis Trafimovs – 3, Sergejs Aleksejevs – 3, Aigars Caics, Rolands Putāns; Skaidrīte Vulāne), «Saksmes» – Preiļu arodvidusskola 6:3 (Vladimirs Vasiljevs – 2, Andrejs Tarasenko – 2, Dainis Martinovs, Māris Martinovs; Kristaps Znotiņš, Sandis Zarāns).

Nākamās spēles notiks 28. un 29. janvārī, kā vienmēr, — Preiļu 1. pamatskolas zālē.

V.Ozoliņš

Kā strādāja un svinēja sendienās

Nemot vērā lasītāju lielo interesi un atsaucību, turpinām publicēt senās fotogrāfijas, kas palikušas vienīgie seno notikumu liecinieki un stāsta par mūsu tautas vēsturi. Šīs divas fotogrāfijas «Novadnieka» redakcijā iesniedza preiļiete Helēna Skutele.

● Kā vēsta fotogrāfijas otrajā pusē ar zīmuli rakstītās rindīņas, Latvijas armijas formās tērptie jaunie vīrieti fotografējušies 1923. gadā Daugavpīlī. Pirmais no labās ir Helēnas kundzes tēvs Jāzeps Skutelis. Viņam līdzās jaunības dienu draugs un kaimiņš Donāts Anspoks no Saunas pagasta Bandžuriem. Kolhozu laikos Donāts strādājis par veterinārārstu. Bijis klusas dabas cilvēks un ļoti izpalīdzīgs. Ja kādreiz sirsģuši lopīni, Donātonkulis vienmēr iegriezies arī Helēnas mājās. Tagad abi vīri atdusas dzimtajā kapsētā.

● Skuteļu dzimtas fotogrāfija tapusi Orliana un Nadela salonā «Rembrand», kas trīdesmitajos gados atradies Preiļos, toreizējā Sondoru (tagad – Brīvības) ielā.

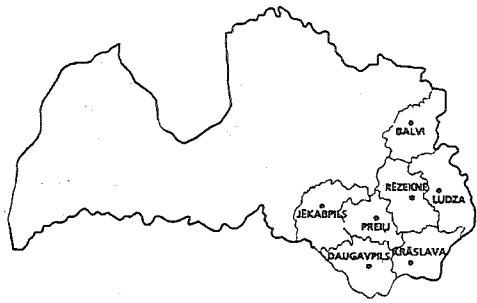
Pirmajā rindā no labās Jāzeps Skutelis, viņam līdzās kaimiņš un brālis. Otrajā rindā stāv vēl viens brālis un māsa. Helēna Skutele stāsta, ka pavisam ģimenē bijuši četri brāļi un divas māsas. Tagad visi jau mūža mājās.

● Pagājušā gadsimta piecdesmito gadu vidū līdz ar Nikitas Hruščova nākšanu pie varas, kolhozos uzradās daudz un dažādu jauninājumu. Viens no tiem bija kukurūza – lauksaimniecības kultūra, kas arī Latvijā tika pacelta karalienes godā, pastumjot malā zemnieku gadu simtiem audzēto āboliņu, timotiņu. Pie tam kukurūzu nācās sēt ar rokām, jo galvenais labu ražu «priekšnoteikums» bija kvadrātligzdas. Vadziņas tika sadzītas vispirms gareniski, tad šķērsām pa lauku. Vietās, kur vadziņas krustojās, bija jāieliek sēkļiņa. Bezgala nogurdinošs darbs, bet, ja zeme bija kārtīgi samēsnota un stādi tika arī labi kopti, kukurūza izauga varena. Tādā laukā gluži kā mežā varēja aizmaldīties. Atēlā – kukurūzas sēšana Engelsa kolhozā. Fotogrāfija no A.Strodes albuma.

KAIMIŅU RAJONOS

Grib ierīkot dzīvnieku kapsētu

Jēkabpils domes pilsētsaimniecības departaments nolēmis ierīkot dzīvnieku kapsētu, par ko uzsāktas sarunas ar Salas pagasta padomi. Šim nolūkam varētu izmantot teritoriju netālu no pilsētas un minētā pagasta robežas.

Par nesankcionētu dzīvnieku apbedīšanu cilvēkus var administratīvi sodīt. Šobrīd pilsētnieki var izmantot iespēju, ko piedāvā firma no Saldus, ar ko līgumu noslēgusi SIA «Jēkabpils pakalpojumi».

«Brīvā Daugava»

JĒKABPILS RAJONĀ

Siltumtiklu rekonstrukcijai nepieciešami iedzīvotāju maksājumi

Jēkabpils domes tautsaimniecības komisija izstrādājusi plānu, kā visā pilsētā varētu uzlabot apkures kvalitāti un nodrošināt pastāvīgu karstā ūdens piegādi. Šo pakalpojumu kvalitāte iespējama tikai tad, ja siltummezgli ir visās mājās un katlumāja var strādāt ar nemainīgu temperatūras režīmu. Par to liecina arī igauņu pieredze Tartu un Rakverē, kur domes delegācija interesējās par privātmājuma iesaistīšanu siltumapgādē.

Līdz šim siltummezgli Jēkabpilī rīkoti par valsts investīciju naudu, bet citās pilsētās ir izmantots arī iedzīvotāju maksājums. Pašvaldība vai namu apsaimniekotājs nem kredītu, uzstāda visos namos modernus siltummezglus, bet iedzīvotāji par tiem norēķinās, katru mēnesi maksājot noteiktu summu par kvadrātmetru. Jēkabpils namu pārvaldei šim nolūkam būtu nepieciešami 600 līdz 700 tūkstoši latu. Iedzīvotāju maksājums tad būtu aptuveni trīs santīmi par kvadrātmetru mēnesī.

Jēkabpils kļūst par balsstiesīgu pilsētu

Pedējā Latvijas Lielo pilsētu asociācijas valdes sēdē Jēkabpils asociācijas valdes sēdē Jēkabpils asociācijas Valmieras uzņemtas pilntiesīgu pilsētu skaitā. Jēkabpils minētā organizācijā darbojas kopš 2004. gada jūnija, bet līdz šim tikai novērotāja statusā. Turpmāk arī Jēkabpils domes pārstāvji varēs ietekmēt asociācijas lēmumu pieņemšanu.

Turpinās sporta būvju rekonstrukciju

Jēkabpils rajona padome nolēmusi atbalstīt SIA «Jēkabpils sporta centrs» projektus sporta nama renovācijai un siltināšanai, kā arī Jēkabpils stadiona rekonstrukcijas pabeigšanai. Aizsardzības ministrija stadiona skrejceļa atjaunošanai jau ir piešķirusi 169 000 latu, bet vēl 60 000 nepieciešami tribiņu remontam. Savukārt sporta nama siltināšanai vajadzīgi 50 000 latu. Projektus iesniegs iekļaušanai valsts investīciju programmā 2007. gadam. Pašvaldība apņemas garantēt līdzfinansējumu 10 līdz 20 procentu apmērā no kopējām izmaksām.

Pagastiem biroju Rīgā nevajag

Jēkabpils rajona domes sēdē vecā gada nogalē izskatīts lēmuma projekts, kas paredzēja lauzt vienošanās līgumu starp Jēkabpils domi un rajona padomi par abu pašvaldību kopīgā biroja telpu uz-

turēšanu Rīgā un tā pakalpojumu izmantošanu. Jautājums bija strīdīgs, viedokļi krasi atšķirīgi, tāpēc pēc balsošanas rezultātiem nolēms, ka paliks spēkā iepriekšējais lēmums. Tas nozīmē, ka birojs pastāvēs.

Kopīgu biroju abas pašvaldības irētā dzīvokli Rīgā, Kr.Barona ielā, ierīkoja apmēram pirms gada. Birojā strādā divi domes algoti darbinieki – sekretāre un domes priekšsēdētāja padomnieks, kas birojā strādā trīs dienas nedēļā. Darbinieku algas maksā dome, kas šim nolūkam gadā tērē apmēram 8000 latu, bet telpu īri un maksu par komunālajiem pakalpojumiem, 240 latus mēnesī, bija jāsedz rajona padomei.

Biroju pašvaldības plānoja izmantot kā tikšanās vietu ar dažādām valsts amatpersonām un uzņēmējiem, lai sekmētu domei, padomei un pagastiem aktuālu projektu īstenošanu. Biroja darbinieku uzdevums ir pārstāvēt pašvaldības šo projektu izskatīšanas procesā, kā arī sniegt pašvaldību pārstāvjiem un rajona uzņēmējiem konsultācijas par investīciju iegūšanas iespējām.

Rajona padomes sociālo, veselības, izglītības un kultūras, reliģijas un sporta jautājumu komiteja secinājusi, ka rajona lauku pašvaldībām šāds birojs nav nepieciešams, jo tās gada laikā to nav izmantojušas, nav jēgas tērēt budžeta naudu tā uzturēšanai, tāpēc līgums ir jālauz.

Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Raščevskis uzskata: — Visa tā nauda, ko rajona padome investīcijās iegūst stadionam un citiem objektiem, ir dabūta, pateicoties šim birojam. Kad tāda nebija, tikšanās ar ministriju pārstāvjiem bija jāsarunā kaut kur pa kaktiem. Tagad varam normāli strādāt. Pagastu vadītāji paši ir vainīgi, ka neprot izmantot šo iespēju.

Ugunsdzēsēji Ziemassvētkos saņēma jaunu automašīnu

Ziemassvētku priekšvakarā dārgu un vērtīgu dāvanu saņēma Aknīstes ugunsdzēsēji. SIA «Nordtor» prezidents Bernhards Šteingrovers nodeva Aknīstes pašvaldībai 8000 latus vērtu ugunsdzēsēju automašīnu ar speciālo aprīkojumu. Savukārt pašvaldība auto nodeva lietošanā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Jēkabpils brigādes Aknīstes postenim.

Pašvaldības vadītājs Laimons Medveckis puda prieku par to, ka tagad ievērojami uzlabojies vietējo ugunsdzēsēju tehniskais aprīkojums. Arī ugunsdzēsēji atzinīgi izsakās par IVECO markas automašīnu. Bez tam vācu uzņēmējs Aknīstes pašvaldībai un tās iestādēm ziedojis 1500 latus tehnikas un mēbeļu iegādei.

«Brīvā Daugava»

RĒZEKNES RAJONĀ

Latgalieši triumfē radio SWH Latvijas mūzikas gada topā

8. janvārī notikušajā radio SWH Latvijas mūzikas gada topa finālā 15 dalībnieku konkurencē, iegūstot pirmo vietu, triumfēja grupa no Latgales «Borowa MC», par kuru nobalsoja vairāk nekā 10 500 klausītāji.

Ingars Gusāns, Aigars Runčis un Guntra Kuzmina ar dziesmu «Vysskaistokai meitīnei» aiz sevis atstāja tādas populāras grupas kā «Prāta vētra» (ieguva par 3000 balsīm mazāk nekā «Borowa MC») un «Putnu balli».

Tā turpināt!

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Bērni visvairāk baidās no dzīvniekiem

Ar katru gadu bērnudārza mazuli kļūst aizvien bailīgāki. Daži baidās no katra svešinieka, kas ienāk grupiņā, citiem ir bail pat no putekļu sūcēja, stāsta Balvu pirmsskolas izglītības iestādes «Sienāzītis» metodiķe Velga Lielbārde. Tāpēc viņa savam bakalaura darbam izvēlējās tematu «Pētījums par bailu izraisīto cēloņu novēršanas iespējām pirmsskolas vecumā». Metodiķe aptaujājusi 100 bērnus un 60 vecākus, lai noskaidrotu bailu iemeslus un to veidus, kā arī izstrādājusi rekomendācijas vecākiem bailu cēloņu novēršanai.

Franču psiholoģe Anna Bakisa bailes definējusi kā emocijas, ko izraisa reālu vai iedomātu briesmu apzināšanās. Bailēm ir gan negatīva, gan pozitīva loma. Bailu pozitīvā loma ir organisma aizsargreakcijas funkciju veikšana, pārvarot bailes, bērns iemācās jaunas iemaņas un prasmes, kļūst patstāvīgāks. Taču bērni baidās izveidojušas bailes var saglabāties visu dzīvi un nelabvēlīgi ietekmēt garīgo veselību.

Velga Lielbārde lūdz vecākus pret bailēm izturēties nopietni, jo bērns bailes vienmēr ir istas. Viņa aptaujās anketās noskaidrojusi, ka divi procenti vecāku par bērna bailēm neliekas ne zinīs, ir pat tādi vecāki, kuri bērnus kaunina, rāj un lamā.

Tikai 30 procenti no aptaujātajiem vecākiem nav baidījuši savus bērnus. Iebaidot bērnus, vecāki gūst pārākumu par mazuļiem. Svešus cilvēkus par iebiedēšanas objektu izvēlas 25 procenti vecāku.

No dzīvniekiem baidās 76 procenti bērnu. Visvairāk bērni baidās no vilkiem, tāpēc vecākiem, lasot pasakas, varbūt ir lietderīgi uzsvert arī vilka labās īpašības. Bērni baidās no čūskām, jo zina, ka tās var iekost. Baidās arī no mušām, zirnekļiem, suņiem un lāčiem.

No injekcijām baidās 55 procenti bērnu. Puse no viņiem bai-

● Ingars Gusāns, Aigars Runčis un Guntra Kuzmina priecājas par panākumiem un saka paldies visiem, kas balsoja par viņiem.

dās no sāpēm, bet otra puse baidās no šļircnes izskata.

No filmu varoņiem baidās 48 procenti bērnu. Pirmsskolas vecumā un jaunākajā skolas vecumā filmās redzētie bandīti ir drosmīgākie tēli, kuriem bērns grib līdzināties. Šī iemesla dēļ pedagoģos gados valsti strauji palielinās noziedzības līmenis.

No dabas parādībām (krusas, pērkonas, zibens) baidās 39 procenti bērnu. Vecākiem ir jāizskaidro, kā rīkoties un kā pasargāt sevi no šīm dabas parādībām.

Piecgadīgi un sešgadīgi bērni baidās no nāves, tumsas un vientulības. Vecākiem nevajag izvairīties no sarunām par nāvi. Ar bērniem ir jāpārrunā dzīvības un nāves jautājumi, lai bērni varētu justies droši. Mājās ir jārada drošības sajūta. Nekādā gadījumā nedrīkst iebaidīt bērnu, lai panāktu viņu paklausību. Pieaugušajiem jācenšas neizrādīt savu uztraukumu un bailes bērnam klātbūtnē. Gadījumos, ja bērni pastāvīgi izrāda bailu sajūtas un uztraucas, ieteicams apmeklēt psihologu.

Viens no izplatītākajiem bailu veidiem ir bailes no tumsas. Ja bērns baidās aizmigt, vecākiem vajag pasēdēt pie gultītas, kamēr viņš iemieg. Vecāku klātbūtne ir pats drošākais veids, kā palīdzēt bērnam pārvarēt šķiršanās bailes. Nevajag ļaut bērnam nākt vecāku gultā. Tas radīs bērnā pieradumu. Vecākiem ir jāpalīdz bērnam sevi rast spēkus un pārvarēt šo uztraukumu. Ja tumsas bailes radījis jauns sapnis, pietiek bērna istabā iedegt gaismu. Tai jābūt netiešai gaismai, kas visu telpu izgaismot bez ēnām, lai pamostoties bērns spētu orientēties telpā pats. Sienas lampaņa bailes vēl var pastiprināt, jo bērns mostoties ierauga zaļu vai dzeltenu aci. Vecāki kopā ar bērniem var spēlēt arī ēnu teātri, kas veiksmīgi palīdz pārvarēt tumsas bailes.

Ir bērni, kas paniski baidās no maskām. Zinot to, skolotājas masku darināšanā var aicināt iesaistīties bērnu vecākus. Ja bērns redz, ka masku darina mamma, kura to pielaiķo, tad bērns ar

prieku gaida masku balli.

Daudzi bērni baidās arī no augstuma. Diemžēl tikai 20 procenti vecāku sporto kopā ar saviem bērniem.

Metodiķe Velga Lielbārde izstrādājusi vairākas metodiskās spēles, kas palīdz pārvarēt bailes. Vecāki var kopā ar bērniem pārrunāt bailes, salikt maisā un izlikt aiz durvīm, lai bērni tās aizmirst.

Šogad varētu sākties pareizticīgo baznīcas būve Balvos

Decembra sākumā Balvu pilsētas domes priekšsēdētāja Ināra Ņikuļina kopā ar Saeimas deputātu Ivanu Baranovu bija uzaicināti pie Latvijas pareizticīgo baznīcas metropolita Aleksandra. Tikšanās bijusi pietiekami ilga – divas stundas un 40 minūtes, metropolīts bijis laipns un ļoti viesmīlīgs, cienājis balveniešus ar ievērojumu un bijis ļoti informēts par situāciju Balvos.

Domes priekšsēdētāja priecājas, ka dzirdētas vairākas labas vēstis. Pirmkārt, iespējams, šogad beidzot varētu sākties pareizticīgo baznīcas celtniecība. Pēc baznīcas nodešanas pirms 14 gadiem jau bija izgatavots projekts jaunas baznīcas celtniecībai, taču tas tā arī nav realizēts. Pamatī, kas iesākti būvēt, un būvmaterialu kaudzes jau daudzus gadus rada nepievilcīgu ainu pilsētas centrā. Pareizticīgajiem pielāgotajās baznīcas telpās ir maz vietas. Pareizticīgo baznīcas galva informējis pašvaldības pārstāvjus, ka domā uz esošajiem pamatiem, pārskatot iepriekš izstrādāto projektu, būvēt guļbūves baznīcu.

Otrā problēma, ko teikuši Balvu domes pārstāvji, ir pastāvīga pareizticīgo mācītāja trūkums Balvos. Balveniešiem nav iebildumu ne pret vienu mācītāju, taču viņi grib pastāvīgu draudzes ganu, lai ticīgjie viņu varētu satikt arī ikdienā un lai svētku dievkalpojumi Balvos notiktu istajās svētku dienās. Metropolīts solījis censties ņemt vērā balveniešu lūgumu.

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Pērn ugunsgrēku skaits rajonā samazinājies

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes komandiera pienākumu izpildītājs Valērijs Haritonovs atzīst, ka situācija aizvadītajā 2005. gadā ugunsdzēsības jomā rajonā ievērojami uzlabojusies. Kā galveno no iemesliem viņš min faktu, ka ievērojami mazāks pērn bijis kūlas ugunsgrēku skaits.

2004. gadā rajonā tika reģistrēti 86 kūlas ugunsgrēki, bet pērn vairs tikai 16 tādi gadījumi. Līdz ar to ugunsdzēsējiem uz ugunsnelaimēm nācās braukt 127 reizes (2004. gadā – 197). Iedzīvotāji ir disciplinētāki un pērn centās tīrumus nokopt, nevis izvēlējās vieglāko un reizē arī bīstamāko iespēju – pļavas ar pērno zāli nosvilināt, secina V. Haritonovs. Par to viņš pateicīgs arī Lauku atbalsta dienesta speciālistiem, ar kuriem pērn izveidojusies laba sadarbība, mudinot zemniekus neatstāt nenokoptus laukus, jo tādā gadījumā īpašniekiem gāja secen arī subsīdiu nauda.

2004. gadā Preiļu rajons bija pirmajā vietā ugunsgrēkos bojā gājušo cilvēku skaita ziņā, tādu bija 11. Pērn ugunsnelaimēs gāja bojā tikai astoņi cilvēki. Tragiskākais negadījums bija gada sākumā, kad Rožupes pagastā ugunsgrēkā gāja bojā četri cilvēki. Uguns gada laikā radīja materiālos zaudējumus 60 tūkstošu latu apmērā.

Visvairāk dega pirtīņas

Visbiežāk dega saimniecības ēkas. Ugunsdzēsēji ik nedēļas nogali saņem izsaukumus, lai glābtu kādu lauku pirtīņu. Tā kā pirtīs, ievērojot senču tradīcijas, tiek būvētas atstatu no dzīvojamām mājām, uguns parasti nepārmētas uz dzīvojamām ēkām. Biežākais ugunsgrēku iemesls ir krāsns parkurināšana.

Gada laikā rajonā nodegušas 40 saimniecības ēkas – pirtis, kūtiņi, šķūņi, malkas novietnes. Diemžēl tikpat daudz degušas arī dzīvojamās mājas. Postoši ugunsgrēki nav reģistrēti sabiedriskās ēkās, uzņēmumos. Kā uzskata V. Haritonovs, lielākoties visās nelaimēs vainojami sociālie apstākļi. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādē ik nedēļu tiek saņemti iesniegumi no kaimiņiem par to, ka ugunsdrošības noteikumi netiek ievēroti sociālajās mājās un dzīvokļos, kā arī mitnēs, kur izvietotas personas, kas alkohola biežās lietošanas dēļ nespēj adekvāti rūpēties par savu un apkārtējo drošību. Piemēram, Preiļos pagājušajā gadā vairākas reizes izcēlās ugunsgrēki sociālajā dzīvojamā mājā A. Upiņa ielā. Pēc ugunsgrēka noziedznieki izremontēja, taču situācija neuzlabojās.

Jāmaina likumdošana

Gada laikā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki bieži rīkoja profilaktiskās pārbaudes, lai pārliecinātos, kāda situācija ugunsdrošības jomā ir privāto dzīvojamā māju sektorā. V. Haritonovs stāsta, ka tikai daļa no iedzīvotājiem izrāda pretimnākšanu un atzīst, ka pārbaudes nepieciešamas. Citi toties uzskata, ka privātpašumā nevienam, arī ugunsdzēsējiem, nav tiesību neko aizrādīt. Pašlaik likumdošana nosaka, ka inspektori drīkst pārbaudīt jebkuru objektu, ja saņemta informācija, ka tur netiek ievēroti ugunsdrošības noteikumi. Ja tādas bridinošas informācijas nav, personai ir tiesības inspektoru savās mājās neieļaut. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki cer, ka drīzumā tiks veiktas izmaiņas likumdošanā un profilaktiskās pārbaudes būs iespējamas arī privātās mājās.

Nepieciešami dūmu detektori

Sabiedrībā vēl nav norimis satraukums par traģisko negadījumu, kas nesen risinājās daudzstāvu dzīvojamajā mājā Rīgā un kura rezultātā, lai glābtos no dūmiem un liesmām, pa astotā stāva logu izlēca un gāja bojā četri vienas ģimenes locekļi. Lai līdzīgas situācijas neatkārtotos un lai drošība daudzstāvu māju dzīvokļos būtu lielāka, tiek spriests par dūmu detektoru nepieciešamību. Pašlaik daudzdzīvokļu mājās, kā arī citos objektos, kas tiek būvēti pēc jauniem projektiem, dūmu detektori dzīvokļos un telpās ir obligāti nepieciešami. Taču padomju laiku celtnēs dūmu detektorus uzstādīt nebija obligāti, tos dzīvokļu īpašnieki tagad var uzstādīt pēc savas vēlmes, domājot par savu ģimenes locekļu drošību.

Speciālisti atzīst, ka iedzīvotāju pārliecība, sak, gan jau mēs pamodisimies no dūmu smaržas, ir visai maldīga. Izrādās, ka oža ir viena no tām cilvēka maņām, kas, laižoties miegā, atslēdzas vispirms. Tas nozīmē, ka iemiegot dūmus parasti neviens nepamana.

Vecā nelaime – «Godmaņa krāsniņas»

Par vienu no lielākajām problēmām rajonā V. Haritonovs uzskata vairākstāvu dzīvojamās mājas pagastu centros, kur līdz ar centralizētās apkures atslēgšanu deviņdesmitajos gados iedzīvotāji savus dzīvokļus apsilda ar dažādām krāsniņām. Joprojām nav retums, ka dūmvads no tādas krāsniņas ievadīts ventilācijas šahtā, kas ir kategoriski aizliegts. Šādā situācijā ugunsdzēsēji var uzrakstīt tikai priekšrakstu ar lūgumu uzbūvēt ugunsdrošības noteikumiem atbilstošas apkures ierīces, kā arī noteikt soda naudu līdz 100

latu apmērā.

Bieži ugunsgrēka iemesls ir savienojums elektroinstalācijā. Tā ir novecojusi un neatbilst jaudai. Tagad elektroenerģijas patēriņš ir ievērojami palielinājies, tas nozīmē, ka jānomaina arī elektroinstalācija.

Sabiedrība jāizglīto

Par vienu no galvenajiem šī gada uzdevumiem ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes komandiera pienākumu izpildītājs uzskata sabiedrības izglītošanu. To, ka lekcijas, mācības, izglītojošas dokumentālās filmas ir nepieciešamas un efektīvas, apliecina arī nesensais notikums Rušonas pagasta Kastūrē, kur desmitgadīgs zēns ugunsgrēkā izglāba trīsgadīgu puisēnu. Pēc tam ugunsdzēsējiem viņš stāstīja, ka atcerējies pagājušā gada rudenī skolā noklausīto lekciju, kā rīkoties piedūmotā telpā.

Arī šogad iecerētas lekcijas skolās, bērnudārzos, uzņēmumos, vecāku sapulcēs, lai apmācītu cilvēkus, kā rīkoties kritiskā situācijā, saka V. Haritonovs.

Glābšanas darbos un meklēšanā palīdz arī kaimiņiem

Pagājušā gada laikā ugunsdzēsēji saņēmuši 87 izsaukumus uz dažāda veida glābšanas darbiem. Lielākā daļa no tiem bija smagu ceļu satiksmes negadījumu seku novēršana, kad no avarējušiem transportlīdzekļiem jāpalīdz izkļūst cilvēkiem.

Septiņas reizes preilieši veikuši meklēšanas darbus zem ūdens. Trīs reizes nosliukuši cilvēki meklēti Preiļu rajona upēs un ezeros, bet četros gadījumos zemūdens niršanas speciālisti braukuši palīgā uz kaimiņu rajoniem.

Lai gan ugunsdzēsēji neveic komunālā dienesta funkcijas, bijuši arī gadījumi, kad viņiem nācies doties palīgā, lai atvērtu dzīvokļa durvis, kad nozaudētas atslēgas, noceltu no koka pārbijušos kaķēnu vai izvilkto no grāvja ieslēdušu automašīnu.

Neblēņojieties, zvanot uz 112

Jau pusotru gadu rajona iedzīvotājiem pieejams vienotais glābšanas dienesta tālrunis numurs 112. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta dispečeri Preiļos tagad pieņem ne tikai izsaukumus uz ugunsgrēkiem vai glābšanas darbiem, bet vajadzības gadījumā savieno ar policiju, neatliekamo medicīnisko palīdzību, gāzes avārijas dienestu.

V. Haritonovs aicina iedzīvotājus būt prātīgiem un zvanīt tikai tad, ja patiešām radusies nepieciešamība pēc palīdzības, bet netērēt speciālistu laiku, materiālos un teniskos resursus, pārbaudot kāda «jokdara» izsaukumu.

POLICIJAS ZIŅAS

Laikā no 6. līdz 13. janvārim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 25 iesniegumi, no kuriem par 16 noziedzīgiem nodarījumiem ir uzsākts kriminālprocess.

Nedēļas laikā reģistrēti četri ceļu satiksmes negadījumi, septiņas huligāniskas darbības, četri ģimenes skandāli, bet sešos gadījumos – zādzības.

Uzlauza pagrabu, paņēma dārzeņus

6. janvārī zagļi izsita loga stiklu un iekļuva kādai 1947. gadā dzimušajai sievietei piederošā neapdzīvotā mājā Līvānos, kur no pagrabā aiznesa dārzeņu konservus. Īpašniecei nodarīts materiālais zaudējums 25 latu apmērā.

Bija neuzmanīgs un iekrita akā

9. janvārī saņemts iesniegums no Preiļiem, jo kāds 1914. gadā dzimis vīrietis savas neuzmanības dēļ bija iekritis akā. Vīrietis izvilka un nogādāja Preiļu slimnīcā medicīniskās palīdzības sniegšanai.

Pie stūres sēdās dzērumā un bez tiesībām

9. janvārī Preiļos tika aizturēts kāds 1984. gadā dzimis vīrietis. Viņš alkohola reibumā vadīja automašīnu VW Jetta, pie tam braucējam nebija autovadītāja apliecības. Uzsākts kriminālprocess.

Nozagti elektrības vadi

Preiļu elektrisko tīklu rajona montieri, veicot plānotās apgaitas Sutru pagastā, 9. janvārī konstatēja, ka no elektrolīnijām demontēti un nozagti alumīnija vadi, kuru kopējais svars ir 252 kilogrami. Nodarīts materiālais zaudējums 478,53 latu apmērā.

Pazuda tehnika un dēļi

10. janvārī saņemts iesniegums no kādas 1956. gadā dzimušas Saunas pagasta iedzīvotājas par to, ka no viņai piederošā neaizslēgtā šķūņa nozagta lauksaimniecības tehnika un dēļi. Īpašniecei nodarīti materiālie zaudējumi 100 latu apmērā. Uzsākts kriminālprocess.

Sabojātas durvis un palodze

10. janvārī Preiļos, kādai 1955. gadā dzimušai sievietei piederošajai mājai sabojātas durvis un loga palodze. Uzsākts kriminālprocess.

Alkohola reibumā izsita stiklu

10. janvārī policijas pārvaldē reģistrēts iesniegums par to, ka Preiļos, būdam alkohola reibumā, 1959. gadā dzimušais Andris izsita stiklu autobusu pieturas sarakstam. Uzsākts kriminālprocess.

Rušonā nozaga ūdensvada un apkures sistēmas caurules

11. janvārī Riebiņu novada Rušonas pagastā no kādam 1977. gadā dzimušam vīrietim piederošās saimniecības angāra demontētas un nozagtas ūdensvada un apkures sistēmas caurules. Īpašnieka nodarīts materiālais zaudējums 3000 latu apmērā. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Nelikumīgi pārvadāja alkoholu

11. janvārī Līvānos tika apturēta automašīna VW Passat, kuras salonā kāds 1982. gadā dzimis vīrietis nelikumīgi pārvadāja alkoholiskos dzērienus – 24 puslitra pudeles, kurām nebija valsts noteiktā akcīzes marķējuma.

No vasaras virtuves «aizgāja» cūkgaļa

13. janvārī Sutru pagastā konstatēta zādzība. Kādai 1968. gadā dzimušai sievietei no viņai piederošās neaizslēgtās vasaras virtuves zagļi aiznesa cūkgaļu.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Var uzzināt savu OCTA atlaižu klasi

Autoīpašnieki šogad var uzzināt savu piederību obligātās civiltiesiskās transportlīdzekļu apdrošināšanas (OCTA) «Bonusmalus» jeb atlaižu un piemaksu sistēmas klasei Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) mājaslapā www.ltab.lv. Kā zināms, no 1. janvāra autoīpašniekiem, kuru īpašumā esošā mašīna būs izraisījusi ceļu satiksmes negadījumu, maksa par OCTA polisēm var pat četrkārsoties, informē LETA.

LTAB sadarbībā ar apdrošināšanas sabiedrībām izstrādājis atlaižu un piemaksu sistēmu, kas atbilstoši transportlīdzekļa īpašnieka līdzšinējai apdrošināšanas vēsturei un izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem ļaus samazināt vai palielināt OCTA polises cenu. Ieviešot sistēmu, lielākie ieguvēji būs apzinīgie transportlīdzekļu īpašnieki, kuri par OCTA polisēm maksās mazāk.

Ko jūs zināt par barikāžu notikumiem?

Benita Baltace no Preiļiem, strādā Daugavpilī:

— Toreiz strādāju Preiļos. Uz barikādēm devās visi mani paziņas, darbabiedri no Lauktechnikas. Es paliku mājās, jo gaidīju bērniņu un notikumiem sekoju pa radio un televizoru. Uztraukumu tāpat bija daudz. Mēs visi toreiz sapņojām par brīvu un neatkarīgu Latviju. Patīkami, ka pašlaik notiek atceres pasākumi. Taču kopumā informācijas par tā laika notikumiem pamaz. Skolā maz māca Latvijas vēsturi. Nepatīk, ka tagad skolotāji izsaka protestu pret Latvijas vēstures atsevišķu mācīšanu. Laikam tāpēc, ka paši to nezina.

Roberts Čačs, lauksaimnieks no Sīļukalna pagasta:

— Toreiz strādāju meliorācijā Ikskīlē. Uz barikādēm devāmies pieci autovadītāji ar pašizkrāvējiem. Mums bija jāsargā Ministru padome. Uz barikādēm dežurējām trīs dienas. Par bailēm nedomājām. Skumīgi, ka dzīve uzlabojas ļoti lēnām, ka cilvēki spiesti doties uz ārzemēm, lai nopelnītu. Lauciniekiem mazi ienākumi. Piecus gadus nostrādāju gaterī, un kas tas par atalgojumu, ja dienā var nopelnīt tikai trīs latus? Brīvību nosargājām, bet valdība neatkarīgā valstī neprot saimniekot. To visu redzot, arī jaunatni maz interesē patriotisms, tā domā tikai par to, uz kuriem braukt, lai labāk nopelnītu.

Alberts Survīla, zemnieks no Aizkalnes pagasta:

— Atceros, ka bija pavisam drūmas sajūtas. Esmu čerobīlētis, un veselības stāvokļa dēļ uz barikādēm nedevo, bet mans brālis aizbrauca. Nevar aizmirst televīzijā redzētos kadrus, kā omonieši skrēja ar automātiem, nošāva Slapiņu, Mūrnieku. Necerējām, ka tik miermīlīgā ceļā Latvija atgūs neatkarību. Droši vien, ka tauta arī tagad ietu uz barikādēm. Toreiz gan domājām, ka dzīve būs labāka.

Jānis Upenieks, zemnieks no Stabulnieku pagasta:

— Tajā laikā mācījos arodskolā Aizkrauklē. Skolas audzēkņi uz barikādēm nebrauca, bet no mana – Stabulnieku pagasta – uz Rīgu bija devušies daudzi. Sekojām līdzi televīzijas ziņām, pārdzīvojām, bet tikai tagad sāku vairāk iedziļināties un saprast, kas toreiz notika. Bija vērts iet uz barikādēm, jo brīvība ir atgūta. Ja vajadzētu to aizsargāt, es dotos ar visu tehniku.

Artūrs Dukaļskis un Viesturs Vilcāns, Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi:

— Uz barikādēm cilvēki gāja aizstāvēt Latviju. To mēs zinām no vēstures stundām. Tas bija tad, kad Latvija atguva savu neatkarību. Cilvēki protestēja pret Padomju Savienību. Mājās reizēm par barikādēm runā, piemin pozitīvā nozīmē. Barikādes bija Rīgā. Pašlaik tām ir piemiņas diena. Barikādes notika 1991. gadā. Protams, mēs būtu gatavi aizstāvēt Latvijas neatkarību uz barikādēm.

L.Rancāne
Foto: A.Stejanovs

SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMS, LĪDZJŪTĪBAS

Digitālais Satelīttelevīzijas komplekts

TIKAI **1*** Ls 169,-

Ziemassvētku AKCIJA spēkā līdz 31. decembrim

VIASAT Klientu apkalpošanas dienests
Tālr.: 7 06 05 04 www.viasat.lv

YOTA Veikala: Rīga, A. Čaka iela 124
Tālr.: 7 27 55 86 www.yota.lv

L.N.G. Preiļi Aglonas iela 14

Pērk mežu ar zemi (arī lietošanas tiesības) par labu samaksu visā Latvijā.
Tālr. 9682226, 8614444, 5068515, fakss: 5068514.

Pērk daļēji izstrādātus mežus ar apgrūtinājumiem (pieslēšanās, meža atjaunošana u. c.).
Tālr. 8614444, 6187777.

Latgales apgabaltiesas 38. iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Elita Lielojure, prakses vieta, Brīvības ielā 2, Preiļos, izsludina Jurim Ertam piederošās kustamās mantas pirmo izsoli. Tiek piedāvāta sekojoša kustamā manta:

Arklis VOGEL, 2001. g., izsoles sākumcena Ls 4000.
Mēslu ārdītājs ROU-4, (bez riteniem), 1991. g., Ls 180.
Miglotājs, 1997. g., Ls 180.
Pļaujmašīna (disku), 1997. g., Ls 180.
Minerālmēslu kļiedētājs, 1997. g., Ls 100.
Piekabe GKB-887, 1991. g., Ls 180.
Kultivators (rāmis), Ls 50.

Izsole notiks 2006. gada 27. janvārī pulksten 10.00, Brīvības ielā 2, Preiļos.

PIEDĀVĀ DARBU ar traktoru MTZ.
Tālr. 9340809.

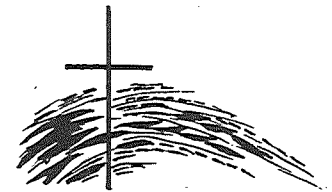
SIA «Pūres dārzi» piekdien, 20. janvārī Preiļu tirgū aicina iegādāties dažādu šķirņu ziemas ābolus un bumbierus.
Veiksmīgus pirkumus!
Informācija pa tālr. 9249450.

SIA «AUTO PREIĻI», Pils ielā 14 plašā izvēlē piedāvā lietotas ziemas (M+S) riepas.
Tālr. 5324555.

SIA «Rēzeknes gaļas kombināts» iepērk lopus.
Tālr. 4622475.

Licencēta kautuve iepērk liellopus, jaunlopus un aitas.
Samaksa tūlītēja, ir piemaksas.
Tālr. 8659320, Zanda.

A/S «Latgales Finanšu un investīciju kompānija» janvārī piedāvā pensionāriem kredītus ar pazeminātu procentu likmi.
Pastāvīgiem klientiem 1,5% mēnesī!!!
Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana), Preiļos, Raiņa bulv. 13 – 300.kab. Tālr. 5324164, 8345847.

Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē –
Ir, bija un vienmēr būs.
Izsakām līdzjūtību Anitai Antuzevičiai, TĒVU mūžībā pavadot.
SIA «Livānu mežizstrādes» kolektīvs

Viss nepazūd, kad, tēti, kapu kalnā
Pār tevi vēsas smilšu saujas krīt:
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
Dalām sāpju smagumu un izsakām līdzjūtību Ļubovai Gailišai, TĒVU mūžībā aizvadot.
Silajāņu pagasta teritoriālā pārvalde

Tā aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm,
Aiziet mierā, klusumā un jaunā dzīvē...
Izsakām līdzjūtību turvīniekiem, Tamāru VELECKU mūžībā pavadot.
Preiļu novada dome

Pasaki, kādus dārzenus tu ēd

Garšas gaume var pateikt par cilvēku visu. Tik negaidītu secinājumu savulaik izteicis amerikāņu psihologs Ivilins Kanns. Savukārt viņa kolēģis, norvēģu profesors Ūlafs Lindstremis veicis oriģinālus pētījumus par dārzena ietekmi uz cilvēka organismu. Pētnieks atradis veidu, kā pietuvoties cilvēka raksturam caur gastronomiskām tieksmēm.

Lindstremis, piemēram, apgalvo, ka kartupeļi nomierina, sipoli veicina loģisko domāšanu, bet salāti lieliski ievirza muzikāla priekšnesuma smalkā izpratnē. Atvēlot šim profesora Lindstrema pētījumam pamatīgus līdzekļus, Oslo universitāte līdz ar to atzinusi šo profesora secinājumu zinātnisko vērtību. Arī jūs no tiem varat šo to negaidītu uzzināt par sevi.

✓ Jums garšo āboli?
Esat centīgs un nedaudz vecmodīgs.
✓ Dodat priekšroku zemenēm?

Jūs esat visai izsmalcināts, jums nepieciešams ap sevi pulcināt skaisto – lietas, izjū-

tas, cilvēkus.
✓ Vislabāk garšo meža zemenes?

Tāds cilvēks ir atradums psihoanalītikim, jo tik salikt pa plauktiņiem visu, kas notiek viņa dvēselē.

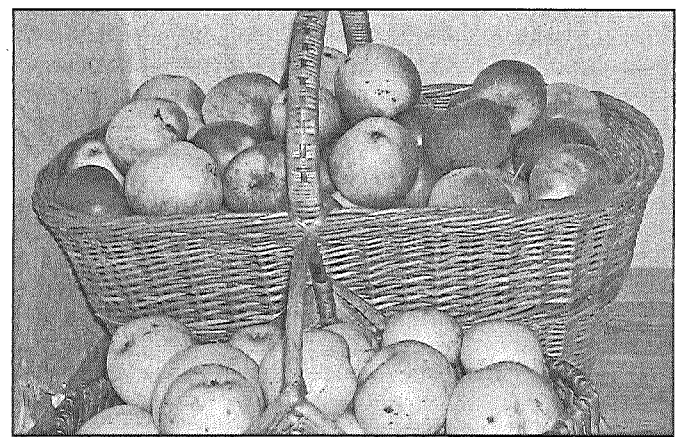
✓ Spiežat uz salātiem?
Tas liecina, ka jums ir labas muzikālās dotības, vismaz liela mīlestība uz mūziku noteikti.

✓ Esat iecienījis puravus?
Piederat pie intelektuāļiem, ar lieliski attīstītu loģisko domāšanu.

✓ Ne dienu neiztiekat bez kāpostiem?
Esat pickāpīgs strīdos, taču nekad neaizdotat naudu un mēdzat būt pamatīgs aprēķinātājs, pat tik ļoti, ka citi sāk jūs uzskatīt par skopuli.

✓ Jūsu galvenā gastronomiskā vājība ir kartupeļi?
Tas liecina, ka jūsu stīprās puses ir līdzsvarotība un iecietība pret atšķirīgiem viedokļiem.

✓ Garšo burkāni un spināti?
Viss jums ir labi, tikai neļaujieties drūmām domām, citādi pamazām varat pārvērsties par iesīkstējušu melanholiķi.

✓ Ēdienreizēs bieži izvēlaties baklažānus vai saldus piparus?

Jūsu rakstura svarīgākā iezīme ir mērķtiecība.

✓ Jūs var pieskaitīt pie saldummīļiem?

Var secināt, ka esat romantisks cilvēks, kurš spējīgs uz pašuzturēšanos.

✓ Sāk vilkt uz skābo?

Ja neesat sievietē zināmā situācijā, labāk uzmanieties: jūsu dvēselē mostas egoisms.

✓ Labprāt ēdat sāļu ēdienus?

Jūs pārņemusi pārlieta lep-

galvu.
✓ Jums sagādā prieku cieti produkti un auksts ēdiens?

Derētu pēc iespējas ātrāk atbrīvoties no nemiera un trauksmes.

✓ Labprāt nobaudāt tomātus?

Bērni un ģimene ir jūsu dzīves jēga.

✓ Bieži pārņem kāre pēc kaut kā šķidra: buljona, sulas, piena?

Tas var liecināt, ka sākat justies pamests un viens. Padomājiet, vai neesat pārlietu vientuļš.

«Neatkarīgā»